

Diagnoza do Programu Rewitalizacji Obszaru AI. Krakowskiej w Raszynie – Integracja Społeczna i Terytorialna

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Informacje ogólne (położenie geograficzne, rys historyczny, podział administracyjny)	4
3. Sfera społeczna	8
3.1 Pomoc społeczna	12
3.1.1 Dożywianie	15
3.1.2 Świadczenie rodzinne	16
3.2 Bezrobocie	16
3.3 Edukacja	22
3.4 Bezpieczeństwo mieszkańców	32
3.5 Frekwencja wyborcza	38
3.6 Najważniejsze cechy sytuacji społecznej w gminie Raszyn	40
4. Sfera gospodarcza	41
4.1 Najważniejsze cechy sytuacji gospodarczej w gminie Raszyn	47
5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	48
5.1 Zasoby mieszkaniowe	50
5.2 Zabytki	53
5.3 Przestrzeń publiczną	58
5.4 Najważniejsze cechy sytuacji przestrzenno-technicznej w gminie Raszyn	60
6. Sfera środowiskowa	61
6.1 Najważniejsze cechy sytuacji środowiskowej w gminie Raszyn	63
7. Delimitacja obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	64
Spis tabel	73
Spis rysunków	75

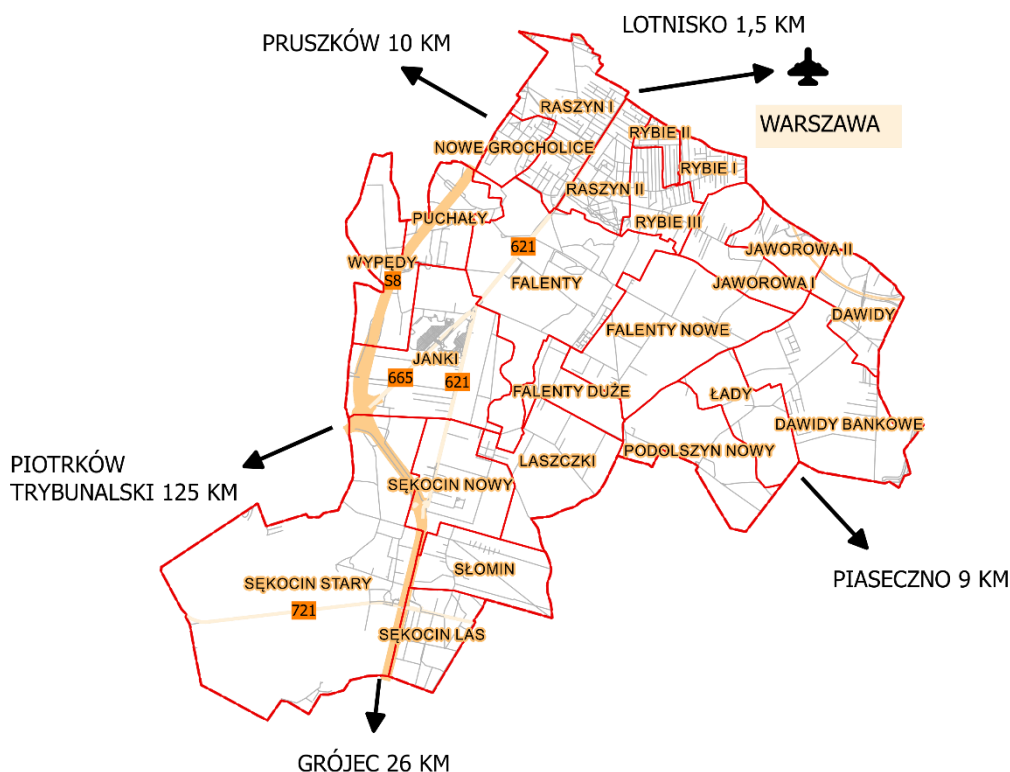
1. Wstęp

W centrum procesu rewitalizacji stoi człowiek - jego problemy, potrzeby i oczekiwania. Dlatego też jednym z najważniejszych elementów Programu Rewitalizacji jest diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych, pozwalająca na zidentyfikowanie obszarów problemowych, gdzie występuje koncentracja negatywnych zjawisk. Są to zjawiska przede wszystkim w sferze społecznej i dodatkowo minimum w jednej z sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Diagnoza była podstawą do wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów do rewitalizacji. Została ona opracowana na podstawie danych ilościowych, ale także przy czynnym udziale społeczności lokalnej. Na jej potrzeby przeprowadzono badanie społeczne oraz spotkania konsultacyjne. Zebrane materiały oraz dane zastane zostały przedstawione w podziale na sołectwa i osiedla, co pozwoliło na możliwie szczegółowe i kompleksowe zidentyfikowanie lokalizacji występowania problemów. Starano się pozyskać jak najbardziej aktualne dane - znaczna większość materiałów obrazuje dane z lat 2010 - 2014 lub z lat 2010 - 2015.

2. Informacje ogólne (położenie geograficzne, rys historyczny, podział administracyjny)

Gmina Raszyn jest gminą wiejską położoną w województwie mazowieckim, w powiecie przuskowskim. Zlokalizowana jest w bliskiej odległości, około 10 km, od centrum Warszawy i około 11 km od Pruszkowa. Sąsiaduje od północy z dzielnicą Włochy Miasta Stołecznego Warszawy. Od strony zachodniej obszar gminy graniczy z gminami Michałowice i Nadarzyn. Od południa Raszyn przylega do gminy Lesznowola. Gmina Raszyn położona jest nad rzeką Raszynką, na Równinie Warszawskiej i zajmuje powierzchnię 43,89 km².

Rysunek 1. Położenie gminy

Źródło: opracowanie własne

Pierwsze wzmianki o parafii znajdującej się przy kościele pod wezwaniem św. Anny i św. Szczepana zlokalizowanej na terenie dzisiejszej gminy pochodzą z 1395 roku. W przekazach historycznych wskazuje się, że współczesny obszar gminy Raszyn stanowił początkowo własność rycerskiej szlachty herbu Łada. „W zasięgu parafii Raszyńskiej znajdowały się rozległe ziemie od Reguł Wielkich i Skoroszy po Jeziorki i Zgorzałę. Część ziem gminy Raszyn należała również do parafii Pęcice (Puchaty, Wypędy, Janki, Sękocin, Słomin) i Służewo. Z czasem na terenach tych następowały

liczne podziały, w wyniku których wyodrębnił się szereg drobnych osad szlacheckich w tym Dobra Falenckie. W drugiej połowie XVII w. wyodrębniły się włości Dawidy”¹.

Historycy wskazują, że nazwa miejscowości i gminy prawdopodobnie pochodzi od imienia jej właściciela Rasz (Radostaw). Raszynieccy herbu Łada byli liczną rodziną szlachecką funkcjonującą na Mazowszu. W wyniku rozdrobnienia własności Ładów powstały majątki Raszyniec, Reguły, Górki, Jaworowa, Laszczki, Michałowice, Puchały - Rędziny i inne.

Od 1533 roku Raszyn i majątki z nim sąsiadujące zmieniały właścicieli, przechodząc w posiadanie m.in. rodziny Wolskich, biskupów, rodu Opackich, Tepperów, Przeździeckich. Raszyn był niewielkim, ale dość ważnym ośrodkiem o znaczeniu lokalnym. Jednak mimo dość silnej pozycji i bliskiego sąsiedztwa Warszawy, nie przekształcił się w miasteczko. W wyniku licznych parcelacji przeprowadzanych aż do końca lat 30. XX wieku powstały natomiast liczne wsie między innymi Falenty Nowe i Sękocin Las.

Należy podkreślić, że historyczna sieć osiedleńcza Raszyzna wiąże się z rozwojem jego gospodarki rolnej (dzięki dobrym warunkom naturalnym). Wskazuje się, że pierwsze osiedle mieszkaniowe w powstało w Raszynie dopiero w 1930 roku nieopodal ulicy Sportowej. Po 1945 roku obszar gminy zmniejszył się o blisko 30%. W 1954 roku dotychczas nazywany gminą Falenty zgodnie z siedzibą zmieniono nazwę gminy na Raszyn.

Obecnie w skład gminy wchodzi 22 sołectwa i osiedla:

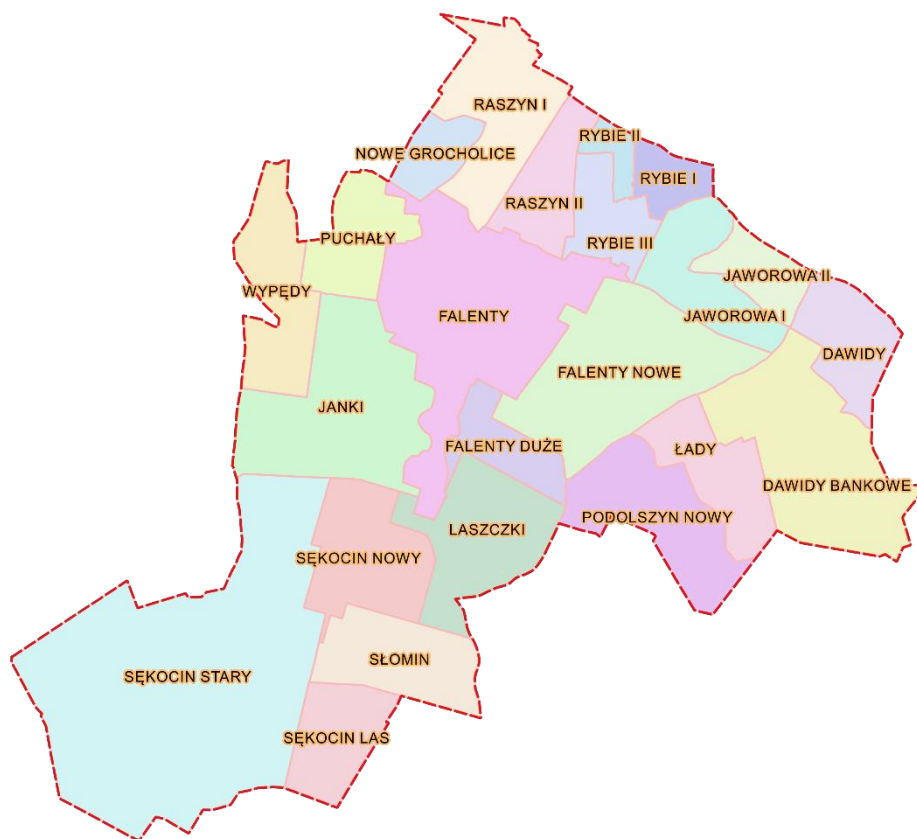
- Jaworowa I
- Jaworowa II
- Dawidy
- Dawidy Bankowe
- Falenty Nowe
- Falenty Duże
- Laszczki
- Łady
- Podolszyn Nowy
- Puchały
- Sękocin Nowy
- Sękocin Stary

¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raszyn.

- Słomin
- Wypędy
- Janki
- Nowe Grocholice
- Fałenty Osiedle
- Rybie I
- Rybie II
- Rybie III
- Raszyn I
- Raszyn II

Rysunek 2. Podział gminy Raszyn na sołectwa i osiedla

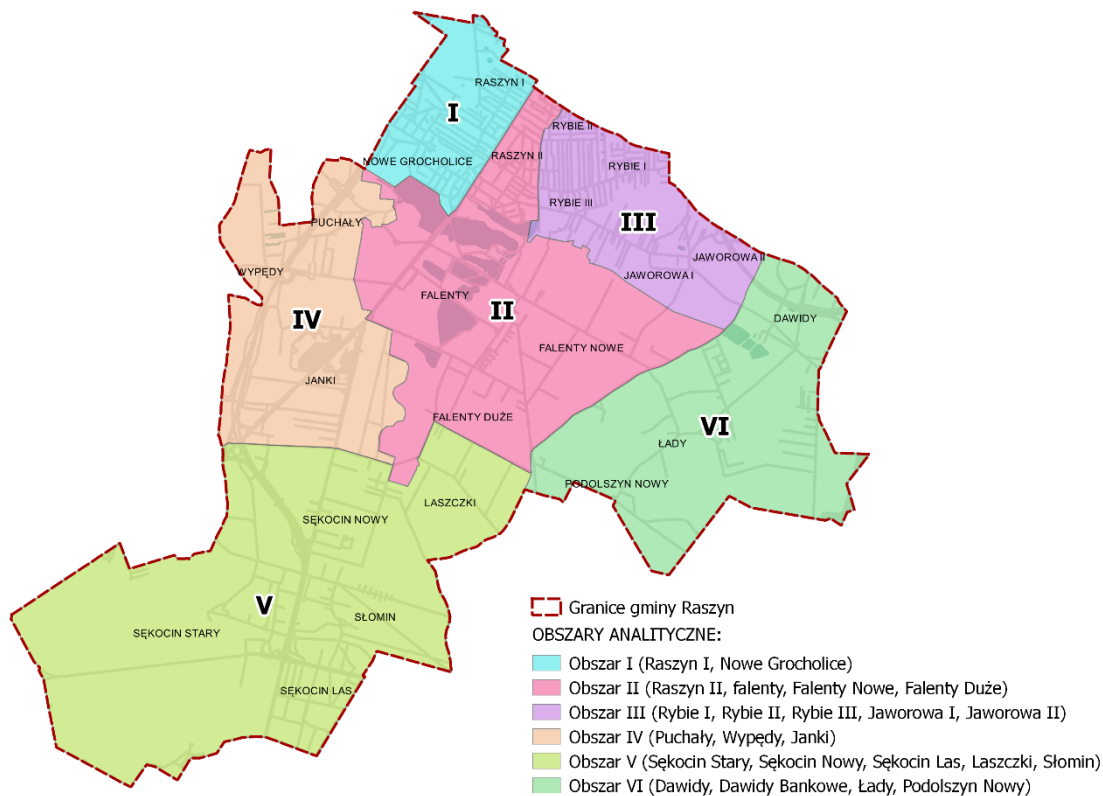
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Najsilniej zurbanizowanymi miejscowościami są Raszyn, Nowe Grocholice i Rybie. Najbardziej charakterystycznym elementem gminy pozostaje główna droga „Aleja Krakowska”.

Z uwagi na to, że poszczególne sołectwa funkcjonują w określonych jednostkach funkcjonalno-przestrzennych, a mieszkańcy korzystają ze wspólnej infrastruktury technicznej oraz społecznej przyjęto podział na obszarów:

- Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice),
- Obszar II (Raszyn II + Falenty),
- Obszar III (Rybie + Jaworowa),
- Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki),
- Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki),
- Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy).

Rysunek 3. Jednostki funkcjonalno-przestrzenne poddane analizie

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

3. Sfera społeczna

W 2015 roku populacja gminy wynosiła 21 493 osoby, zaś gęstość zaludnienia nie przekroczyła 500 osób/km². W latach 2010-2015 liczba ludności gminy wzrosła o około 2%. Dynamika zmian liczby ludności w gminie jest wyższa niż w Polsce i w województwie, ale niższa niż w powiecie.

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Raszyn w latach 2010-2015

Jednostka terytorialna	Ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	38 529 866	38 538 447	38 533 299	38 495 659	38 478 602	38 437 239
Województwo mazowieckie	5 267 072	5 285 604	5 301 760	5 316 840	5 334 511	5 349 114
Powiat przuszkowski	153 930	155 495	156 807	158 183	159 515	160 776
Gmina Raszyn	21 055	21 190	21 200	21 344	21 425	21 493

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

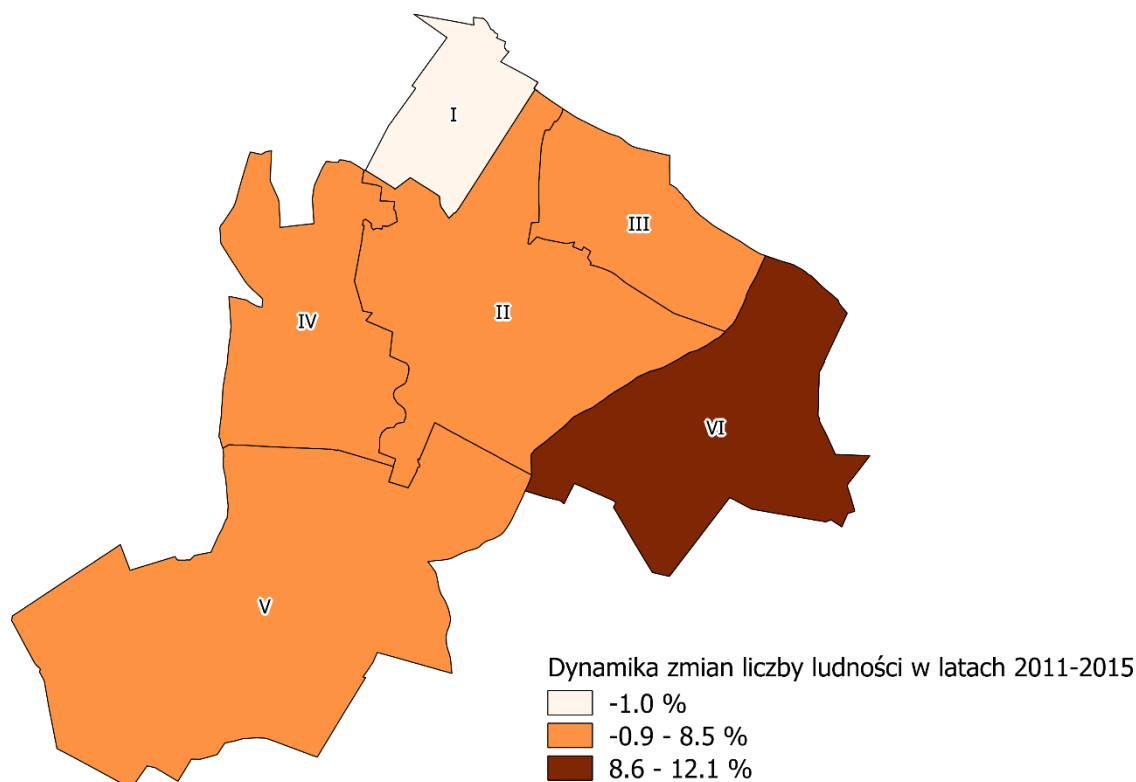
Przy wzroście liczby ludności całej gminy, jedynie liczba ludności w Obszarze I, obejmującym Raszyn I i Nowe Grocholice, zmniejszyła się w latach 2011-2015. Spadek ten wyniósł -0,98%. Dość niski stopień wzrostu odnotowano również w Obszarach II i III, czyli Raszynie II i Falentach oraz Rybiu i Jaworowej. Wyjątkowo dużą dynamiką liczbą ludności, równą 12,08%, a tym samym dużym przyrostem w latach 2011-2015 charakteryzował się Obszar VI, obejmujący Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady i Podolszyn Nowy. Jednocześnie najwięcej ludności gminy mieszka właśnie w obszarach o niskim stopniu wzrostu tj. Obszar I, Obszar II i Obszar III.

Tabela 2. Liczba ludności gminy Raszyn w poszczególnych sołectwach i osiedlach w latach 2011-2015

Obszar	2011	2012	2013	2014	2015	Udział %	Zmiana %
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	5498	5457	5471	5472	5444	26,35	-0,98
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	4665	4668	4680	4694	4690	22,70	0,54
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	5742	5730	5754	5759	5790	28,03	0,84
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	1399	1419	1419	1439	1430	6,92	2,22
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	1431	1462	1485	1514	1552	7,51	8,46
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	1565	1608	1662	1693	1754	8,49	12,08

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

Rysunek 4. Dynamika zmian ludności w latach 2011-2015

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

Podobnie jak w całym kraju, w gminie Raszyn liczba kobiet jest wyższa niż liczba mężczyzn. W 2015 roku kobiety stanowiły 51,9% populacji gminy, a współczynnik feminizacji wyniósł 107,8, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypadło 107,8 kobiet. Jest to wartość wyższa niż dla całej Polski (106,7) ale niższa niż w województwie mazowieckim (109,0) i powiecie przuskowskim (110,3).

Tabela 3. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2010-2015

Jednostka terytorialna	Mężczyźni						Kobiety					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	18 653 125	18 654 577	18 649 334	18 629 535	18 619 809	18 597 991	19 876 741	19 883 870	19 883 965	19 866 124	19 858 793	19 839 248
Woj. mazowieckie	2 521 615	2 529 656	2 536 666	2 543 762	2 552 091	2 559 241	2 745 457	2 755 948	2 765 094	2 773 078	2 782 420	2 789 873
Powiat przuskowski	73 184	73 931	74 485	75 174	75 856	76 451	80 746	81 564	82 322	83 009	83 659	84 325
Gmina Raszyn	10 140	10 201	10 227	10 297	10 332	10 343	10 915	10 989	10 973	11 047	11 093	11 150

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Struktura demograficzna gminy Raszyn w 2015 roku była podobna do struktury w kraju, województwie mazowieckim i powiecie przuskowskim. Na uwagę zasługuje fakt, że w gminie wystąpiła przewaga liczby osób w wieku przedprodukcyjnym nad osobami w wieku poprodukcyjnym. Jednak analiza danych z lat 2010-2015 pokazuje,

że ta przewaga spada, do czego przyczynia się zmniejszająca się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 4. Ludność w podziale na grupy wieku (%) na tle wojewódzkim i krajowym w latach 2010-2015

Jednostka terytorialna	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
	2010	2015	2010	2015	2010	2015
Polska	18,8	18,0	64,4	62,4	16,8	19,6
Województwo mazowieckie	18,7	18,6	63,5	61,4	17,7	20,0
Powiat przuszkowski	18,9	19,2	63,8	60,8	17,3	20,0
Gmina Raszyn	20,3	19,5	63,3	61,2	16,5	19,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

W 2016 roku w całej gminie Raszyn, podobnie jak w latach poprzednich, przeważały osoby w wieku produkcyjnym, czyli w wieku 19-60 lat wśród kobiet i 19-65 lat wśród mężczyzn. Osoby w tej grupie wiekowej miały większy udział wśród mężczyzn (65%) niż wśród kobiet (56,2%), ale z uwagi na dłuższe trwanie życia wśród kobiet, w tej ostatniej grupie obserwuje się znacznie większy udział osób w wieku poprodukcyjnym. Kobiety powyżej 60. roku życia stanowiły ponad 24% wszystkich kobiet w gminie, natomiast mężczyźni w wieku powyżej 65. roku życia prawie dwa razy mniej (12,5%). Dodatkowo zauważa się różnicę w strukturze płci dzieci w wieku szkolnym (na poziomie szkoły podstawowe). Chłopcy w tym wieku stanowią 9,1% wszystkich mężczyzn w gminie Raszyn, dziewczynki 7,5% kobiet w całej gminie. Wśród wszystkich mieszkańców gminy 6,5% stanowiły dzieci do lat 5. Osoby w wieku szkolnym stanowiły 8,2% ogółu ludności, natomiast osoby, które ukończyły szkołę podstawową, ale nie osiągnęły pełnoletności stanowiły 6,1% wszystkich mieszkańców.

Tabela 5. Ludność w podziale na grupy wieku w gminie Raszyn w 2016 roku

Wiek	Mężczyźni	Mężczyźni %	Kobiety	Kobiety %	Ogółem	Ogółem %
0-2	318	3,2	319	3,0	637	3,1
3	125	1,3	87	0,8	212	1,0
4-5	262	2,7	241	2,2	503	2,4
6	143	1,4	146	1,4	289	1,4
7	146	1,5	125	1,2	271	1,3
8-12	617	6,2	529	4,9	1146	5,5
13-15	304	3,1	325	3,0	629	3,0
16-17	214	2,2	196	1,8	410	2,0
18	92	0,9	127	1,2	219	1,1
19-60/65	6424	65,0	6077	56,2	12501	60,4
>60/65	1231	12,5	2633	24,4	3864	18,7
RAZEM	9876	100	10805	100	20681	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Raszyn

Negatywnym zjawiskiem demograficznym w gminie Raszyn jest malejąca wartość współczynnika przyrostu naturalnego. W 2010 roku współczynnik ten wynosił 3,8, natomiast w 2015 roku zmniejszył się do 2,4. Analogiczne zjawisko obserwuje się zarówno w powiecie przuszkowskim, województwie mazowieckim, jak i w całym kraju. Jednocześnie warto podkreślić, że wartość współczynnika dla gminy Raszyn pozostała wyższa niż w pozostałych, wymienionych jednostkach.

Tabela 6. Wskaźniki obciążenia demograficznego gminy Raszyn w latach 2010-2014

Liczba osób w:	2010	2011	2012	2013	2014
Wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	81,2	84,6	88,6	91,7	94,9
Wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	58,1	58,7	59,2	60,7	61,9
Wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	26,0	26,9	27,8	29,0	30,1

Źródło: Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Raszyn na lata 2016-2022

Konsekwencją zmieniającej się struktury wiekowej ludności gminy Raszyn i występującego procesu starzenia się społeczeństwa jest wzrost wartości wskaźników obciążenia demograficznego. W latach 2010-2014 liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym zwiększyła się z 81,2 do 94,9. Oznacza to tendencję do wyrównywania się liczebności tych dwóch grup wiekowych. Pozostałe dwa wskaźniki obciążenia demograficznego również wzrosły. Największe zmiany zauważono w odniesieniu do relacji pomiędzy najstarszą i środkową grupą wiekową - w 2010 roku na 100 osób w wieku poprodukcyjnym przypadało 26 osób wieku produkcyjnym, w 2014 roku - ponad 30.

Tabela 7. Przyrost naturalny na 1000 ludności

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	0,9	0,3	0,0	-0,5	0,0	-0,7
Województwo mazowieckie	1,4	0,8	0,5	0,2	0,7	0,5
Powiat pruszkowski	2,2	2,8	2,2	1,9	2,1	1,7
Gmina Raszyn	3,8	3,8	1,5	2,8	1,8	2,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Liczba ludności kształtowana jest, obok ruchu naturalnego, również przez ruch migracyjny. W latach 2010-2014 saldo migracji w gminie Raszyn było dodatnie, ale różnica pomiędzy napływem i odpływem ludności znacznie zmalała. W 2010 roku wyniosła ona 87 osób, a w roku 2014 już tylko 53 osoby. Dodatnie saldo migracji obserwowano również w powiecie pruszkowskim i w województwie mazowieckim, natomiast w skali krajowej saldo było ujemne. Współczynnik salda migracji w 2014 roku w gminie Raszyn wyniósł 2,5 a więc miał taką samą wartość jak w województwie mazowieckim. Bardziej korzystny wpływ na liczbę ludności miał ruch migracyjny w powiecie pruszkowskim (5,9), natomiast współczynnik salda migracji w tym czasie w Polsce wyniósł -0,4.

Tabela 8. Saldo migracji krajowych w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	Współczynnik salda migracji w 2014 roku
Polska	-2 114	-4 334	-6 617	-19 904	-15 750	-0,4
Woj. mazowieckie	13 377	14 354	13 287	13 353	13 108	2,5
Powiat pruszkowski	1 221	1 127	1 132	1 270	949	5,9
Gmina Raszyn	87	54	8	80	53	2,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

3.1 Pomoc społeczna

Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2010-2014 zmniejszyła się zarówno w Polsce, w województwie mazowieckim, jak i w powiecie przuskowskim. W samej gminie Raszyn liczba osób pobierających świadczenia wzrosła o blisko 3,9%.

Tabela 9. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	1 203 497	1 147 913	1 165 811	1 211 290	1 145 794
Woj. mazowieckie	148 471	139 268	138 731	142 069	135 621
Powiat przuskowski	2 762	2 833	2 869	2 919	2 725
Gmina Raszyn	310	317	365	360	322

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Według danych udostępnionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2015 roku w całej gminie mieszkało 421 osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Najwięcej osób pobierających pomoc społeczną zarejestrowano w Obszarze I, obejmującym Raszyn I i Nowe Grocholice. Było to 129 osób. Dużo osób pobierających świadczenia mieszkało również na Obszarze III (Rybie i Jaworowa). Osoby te stanowiły odpowiednio 30,6% i 29,0% wszystkich korzystających z pomocy społecznej oraz łącznie 1,2% całkowitej liczby ludności gminy Raszyn w 2015 roku.

Tabela 10. Osoby korzystające z pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2015 roku według miejscowości

Obszar	Liczba osób	Liczba osób korzystających z GOPS na 1000 mieszkańców
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	129	23,7
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	108	23,0
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	122	21,1
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	20	14,0
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	16	10,3
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	26	14,8
Razem	421	20,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Raszyn

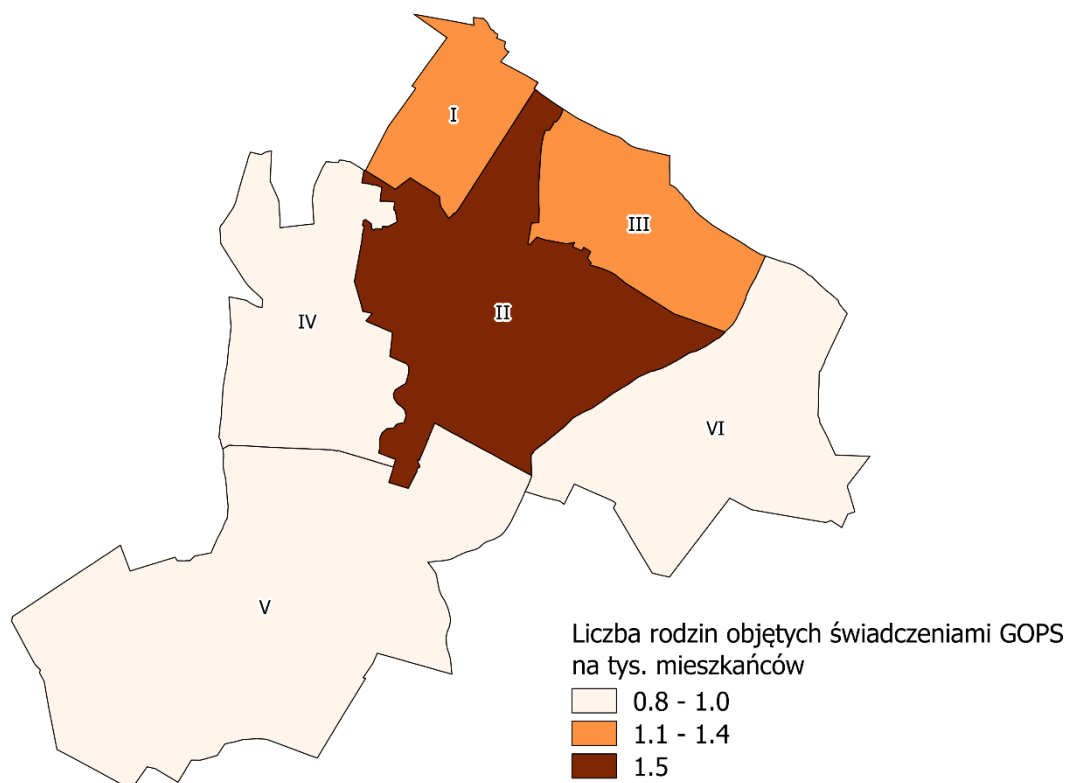
Wśród osób korzystających ze świadczeń opieki społecznej w gminie Raszyn przeważały kobiety (Obszary I-II i IV-VI). Jedynie w Obszarze III (Rybiu i Jaworowej) liczba mężczyzn pobierających świadczenia była większa od liczby kobiet. Największa różnica między liczbą kobiet i mężczyzn była w Obszarze II, obejmującym Raszyn II i Falenty, wyniosła 15 osób. W całej gminie Raszyn w 2015 roku przyznano 27 623,5 różnych świadczeń. Łączna wartość świadczeń wyniosła 814 533,61 zł, czyli średnio około 1 900 zł na osobę. Łącznie najwyższe świadczenia przyznano w Obszarach I - III. W tych jednostkach zamieszkuje również najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 11. Charakterystyka rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w 2015 roku z uwzględnieniem liczby i wysokości świadczeń

Obszar	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń	Liczba rodzin objętych świadczeniami GOPS w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Średnia liczba świadczeń przypadająca na jedną osobę w rodzinie z nich korzystających	Wysokość świadczenia przypadająca na jedną rodzinę
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	76	197	8 497	245 142,78	1,40	43,13	3225,56
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	70	189	8 023	191 598,43	1,49	42,45	2737,12
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	78	212	6742	199 632,64	1,35	31,80	2559,39
Obszar IV (Wypędy, Puchaty, Janki)	13	29	1003	45 680,6	0,91	34,59	3513,89
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	13	28	857	65 682,87	0,84	30,61	5052,53
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	17	47	2503	66 796,29	0,97	53,26	3929,19
RAZEM	267	702	27 623,5	814 533,61	0,97	39,35	3050,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Raszyn

Rysunek 5. Liczba rodzin objętych świadczeniami GOPS na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Raszyn

Jak wspomniano wyżej liczba gospodarstw domowych z gminy Raszyn, które korzystały z pomocy społecznej w latach 2010-2014 wzrosła w nieznacznym stopniu. Ponad połowę takich gospodarstw w 2010 roku stanowiły jednostki znajdujące się poniżej kryterium dochodowego. Ich liczba wzrosła z 157 w 2010 roku do 196 w 2014 roku, czyli o prawie 25%. Liczba gospodarstw korzystających z pomocy społecznej powyżej kryterium dochodowego zmniejszyła się w tym okresie o ponad 17%.

Tabela 12. Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w gminie Raszyn w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba gospodarstw ogółem	310	317	365	360	322
Liczba gospodarstw poniżej kryterium dochodowego	157	163	216	222	196
Liczba gospodarstw powyżej kryterium dochodowego	153	154	149	138	126

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Mieszkańcy gminy Raszyn otrzymywali świadczenia pomocy społecznej z 12 różnych powodów. Najczęstszym z nich była długotrwała choroba. W 2013 roku z tego powodu pomoc otrzymało 205 osób zaś w 2014 o 12 osób mniej. Łącznie z 5 najczęściej występujących powodów pomoc otrzymało ponad 100 osób a oprócz długotrwałej choroby były to ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie i bezradność w sprawach

życiowych. Potrzeba ochrony macierzyństwa, zdarzenia losowe i alkoholizm to powody, przyznania pomocy skierowanej od 50 do 100 osób. Na przestrzeni dwóch lat (2013 i 2014) nie zaobserwowano znaczących zmian w tym zakresie. W jednym przypadku liczba osób korzystających z pomocy wzrosła (bezdomność), w jednym utrzymała się na tym samym poziomie (sieroctwo), w pozostałych przypadkach zmniejszyła się nieznacznie.

Tabela 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej wg powodów w latach 2013-2014

Powód pomocy	2013	2014
Długotrwała choroba	205	193
Ubóstwo	186	178
Niepełnosprawność	119	107
Bezrobocie	117	107
Bezradność w sprawach życiowych	121	110
Potrzeba ochrony macierzyństwa	82	77
Zdarzenie losowe	35	34
Alkoholizm, narkomania	53	50
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	10	6
Bezdomność	4	9
Przemoc w rodzinie	4	2
Sieroctwo	3	3

Źródło: Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Raszyn na lata 2016-2022

Tabela 14. Mieszkania komunalne i liczba wniosków mieszkaniowych w gminie Raszyn w latach 2013-2014

	2013	2014
Mieszkania komunalne w zasobie gminy Raszyn	85	85
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie	64	76
Liczba mieszkań socjalnych	22	22
Liczba osób oczekujących na mieszkanie	68	76

Źródło: Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Raszyn na lata 2016-2022

W 2013 roku gmina Raszyn dysponowała 85 mieszkaniami komunalnymi, a wniosek o taki lokal złożyło 64 mieszkańców. Rok później liczba ta wzrosła 76 osób i była równa z liczbą osób oczekujących na mieszkanie. W obu analizowanych latach gmina dysponowała 22 mieszkaniami socjalnymi. W mieszkaniowych zasobach komunalnych gminy nie ma pustostanów.

3.1.1 Dożywianie

Jednym z rodzajów udzielanej pomocy społecznej jest dożywianie mieszkańców. W 2015 roku z takiej pomocy skorzystało 31 mieszkańców gminy Raszyn otrzymując łącznie 115 świadczeń o łącznej wartości 2866 zł.

Tabela 15. Wielkość pomocy w zakresie dożywiania w gminie Raszyn w 2015 roku

	2015
Liczba osób otrzymujących świadczenie	31
Liczba rodzin	31
Liczba osób w rodzinach	83
Liczba przyznanych świadczeń	115
Kwota świadczeń	28 660 zł
w tym środki własne	11 619 zł
Koszt jednego świadczenia	249,22 zł

Źródło: Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Raszyn na lata 2016-2022

3.1.2 Świadczenie rodzinne

Mieszkańcy gminy Raszyn otrzymywali również zasiłki rodzinne na dzieci. Liczba rodzin otrzymujących świadczenie w latach 2010-2014 zmniejszyła się z 419 do 315 (spadek o 24,8%). Zmniejszyła się również liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali pomoc, w tym przypadku spadek był podobny. W rodzinach otrzymujących ten rodzaj wsparcia przeważały dzieci do 17 roku życia. Obok zmniejszenia się liczby rodzin uzyskujących pomoc w postaci zasiłków rodzinnych zaobserwowano również zmniejszenie się udziału dzieci do 17. roku życia w rodzinach korzystających z pomocy w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. Odsetek ten wynosił 17,8% w 2010 roku i 13,6% 4 lata później.

Tabela 16. Świadczenia rodzinne w gminie Raszyn w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	419	349	332	338	315
Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	820	700	663	680	619
Dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	759	651	618	628	572
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	17,8	15,3	14,6	15,0	13,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Malejącej liczbie osób korzystających ze świadczeń rodzinnych towarzyszył również spadek wartości całkowitej udzielonej pomocy. W 2010 roku przyznano łącznie świadczenia w kwocie 2 487 000 zł, natomiast w 2014 roku wartość ta wyniosła 2 346 000 zł i była niższa o 5,6%, przy jednoczesnym spadku liczby rodzin korzystających z tego rodzaju pomocy o prawie 25%. Kwota zasiłków rodzinnych zmniejszyła się w prezentowanym okresie z 1 591 000 zł w 2010 roku do 1 182 000 zł w 2014 roku. Zaobserwowano natomiast wzrost wartości przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych o ponad 20%.

Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych w tys. zł w gminie Raszyn w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Kwota świadczeń rodzinnych	2 487	2 292	2 238	2 341	2 346
Kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)	1 591	1 342	1 240	1 336	1 182
Kwota zasiłków pielęgnacyjnych	360	367	388	409	433

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

3.2 Bezrobocie

Cechą gospodarczą regionu, która ma duży wpływ na sytuację socjalną mieszkańców i może być również powodem udzielania pomocy społecznej jest bezrobocie. Stopa bezrobocia w gminie Raszyn w latach 2010-2014 kształtowała się na stosunkowo niskim poziomie. Najniższa stopa w tym okresie notowana była w 2010 roku (3,0), najwyższa zaś w 2013 roku (5,0). Tendencja zmian wartości stopy bezrobocia w latach 2010-2014 w gminie Raszyn jest zgodna z tendencjami obserwowanymi zarówno w powiecie pruszkowskim, województwie mazowieckim, jak i na terenie całego kraju. Warto jednak podkreślić, że stopa bezrobocia w gminie Raszyn była najniższa wśród wymienionych jednostek terytorialnych. W 2010 roku była dwukrotnie niższa niż w powiecie pruszkowskim, trzykrotnie niższa niż

w województwie mazowieckim i ponad czterokrotnie niższa niż na poziomie krajowym. W 2014 roku stopa bezrobocia w gminie Raszynie była również najniższa, ale różnice pomiędzy jednostkami nie były aż tak wyraźne.

Tabela 18. Stopa bezrobocia w latach 2010-2014

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	12,4	12,5	13,4	13,4	11,4
Województwo mazowieckie	9,7	9,8	10,7	11,1	9,6
Powiat pruszkowski	6,8	7,0	8,0	8,5	7,1
Gmina Raszyn	3,0	3,7	4,2	5,0	4,3

Źródło: Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Raszyn na lata 2016-2022

Poza stopą bezrobocia kolejnym wyznacznikiem sytuacji na rynku pracy jest obciążenie osób w wieku produkcyjnym osobami pozostającymi bez pracy. W tym przypadku różnice pomiędzy gminą Raszyn a powiatem pruszkowskim, województwem mazowieckim i Polską nie są aż tak duże, niemniej jednak w gminie Raszyn wskaźnik ten w całym okresie 2010-2015 przyjmował najniższe wartości. Ponadto można zaważyć, że sytuacja w gminie Raszyn jest bardziej ustabilizowana, chociaż w latach 2010-2015 wskaźnik wykazywał tendencję wzrostową, w 2010 roku udział osób bezrobotnych w liczbie osób wieku produkcyjnym wynosił 3,0%, w 2015 roku 3,6%. Podobną sytuację zaobserwowano na terenie powiatu pruszkowskiego. Jednakże w województwie mazowieckim i w całym kraju dynamika zmian była większa, a w efekcie w 2015 roku uzyskano wartości niższe na początku analizowanego okresu.

Tabela 19. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	7,9	8,0	8,7	8,8	7,5	6,5
Województwo mazowieckie	7,1	7,4	8,2	8,5	7,6	6,6
Powiat pruszkowski	4,2	4,3	5,1	5,6	4,8	4,3
Gmina Raszyn	3,0	3,7	4,2	5,0	4,3	3,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

W samej gminie Raszyn udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2015 zmieniał się - z wartości 3,0% w 2010 roku wzrósł do 5,0% w 2013 roku, a następnie zmniejszył się do 3,6%. Udział bezrobotnych mężczyzn w liczbie mężczyzn w wieku produkcyjnym zmieniał się bardziej dynamicznie, z wartości 2,8% w 2010 roku zwiększył się do 4,0% w 2015 roku. W rekordowym 2013 roku zbliżył się do wartości dla całej gminy Raszyn (4,9%). Wśród kobiet w 2013 roku analogiczny wskaźnik osiągnął wartość 5,1%, ale w 2010 roku był wyższy niż dla mężczyzn (3,3%), a w 2015 roku osiągnął wartość niższą (3,2%), co oznacza, że w całym okresie wskaźnik ten wśród kobiet zmniejszył się, a w 2015 roku wśród kobiet panowała nieznacznie lepsza sytuacja niż wśród mężczyzn.

Tabela 20. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w gminie Raszyn w latach 2010-2015 w procentach

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gmina Raszyn ogółem	3,0	3,7	4,2	5,0	4,3	3,6
Mężczyźni	2,8	3,7	4,1	4,9	4,3	4,0
Kobiety	3,3	3,7	4,4	5,1	4,2	3,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Liczba osób bezrobotnych w gminie Raszyn w 2015 roku wyniosła 474 i była wyższa o 16,7% niż w 2010 roku. Jedynie w powiecie pruszkowskim w prezentowanym okresie również zauważono wzrost liczby osób bezrobotnych, ale wzrost ten był znacznie mniejszy (2,5%). W porównaniu z województwem mazowieckim i całym krajem sytuacja w gminie Raszyn jest negatywna, ponieważ w tych dwóch jednostkach w latach 2010-2015 zaobserwowano zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych. Spadek ten wynosił 9,2% w województwie mazowieckim i 20% w Polsce.

Tabela 21. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana %
Polska	1 954 706	1 982 676	2 136 815	2 157 883	1 825 180	1 563 339	-20,0
Województwo mazowieckie	238 341	246 739	271 927	283 196	249 777	216 527	-9,2
Powiat pruszkowski	4 125	4 275	5 039	5 505	4 701	4 229	2,5
Gmina Raszyn	406	491	563	661	563	474	16,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Szczególną uwagę przywiązuje się do sytuacji kobiet na rynku pracy. Liczba kobiet bezrobotnych w 2010 roku w gminie Raszyn wyniosła 213 i stanowiła 52,5% wszystkich osób bezrobotnych w gminie. W 2015 roku liczba kobiet zarejestrowanych w PUP była mniejsza o 5,6% i wyniosła 201. W tym roku kobiety stanowiły jedynie 42,4% wszystkich bezrobotnych w Raszynie. Takie zmiany na rynku pracy w gminie należy uznać za pozytywne. Warto jednocześnie zwrócić uwagę na bezrobocie wśród mężczyzn. Ich liczba w 2010 roku wyniosła 193, a w 2015 roku 273, co oznacza wzrost o ponad 40%.

Tabela 22. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg płci w gminie Raszyn w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana %
Gmina Raszyn ogółem	406	491	563	661	563	474	16,7
Mężczyźni	193	253	281	337	299	273	41,5
Kobiety	213	238	282	324	264	201	-5,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Najwięcej bezrobotnych mieszkało na Obszarze III (Rybie i Jaworowa). Były to 154 osoby i stanowiły one 33% wszystkich bezrobotnych z terenu gminy. Nieco mniejsze liczby bezrobotnych odnotowano na Obszarze II (122) oraz I (110). Są to tereny Raszyna, Nowych Grocholic i Falent. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców, najgorsze wartości wskaźników miały Obszary II i III - odpowiednio 26,6 i 26 bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Nieco mniej, bo 20 - 22 bezrobotnych na 1000 mieszkańców przypadało na Obszarach V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki) i I (Raszyn I i Nowe Grocholice).

W gminie Raszyn na 1000 mieszkańców przypada 4,9 osób bezrobotnych z wykształceniem maksymalnie gimnazjalnym. Największy wskaźnik osiągnęły Obszary II i III (6,4 i 6,0), a najmniejszy w Obszarze IV (0,7).

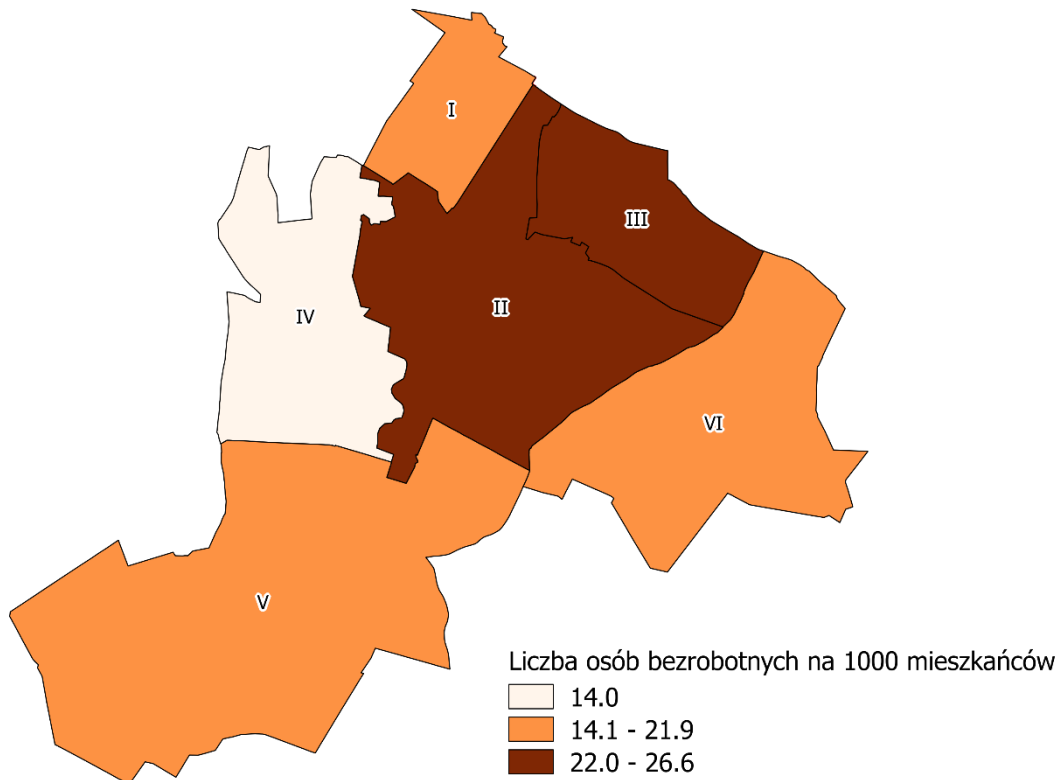
Tabela 23. Struktura bezrobocia w gminie Raszyn w 2015 roku

Jednostka	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Odsetek bezrobotnych w całej gminie	Wykształcenie	
				Osoby bezrobotne z wykształceniem max gimnazjalnym	Osoby bezrobotne z wykształceniem max gimnazjalnym na 1000 mieszkańców
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	110	20,21	23,26%	24	4,41
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	122	26,01	25,79%	30	6,40
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	154	26,60	32,56%	35	6,04
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	20	13,99	4,23%	1	0,70
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	34	21,91	7,19%	4	2,58
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	33	18,81	6,98%	9	5,13
RAZEM	474	22,89	100,00%	103	4,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pruszkowie

Rysunek 6. Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pruszkowie

Najwięcej bezrobotnych zarejestrowano w osiedlu Raszyn I (78 osób). Niewiele mniej bezrobotnych mieszkało w osiedlu Raszyn II (73 osoby). Na dalszym miejscu znajdowały się jednostki Rybie I, II i III. W całej gminie Raszyn na 1000 mieszkańców przypadają prawie 23 osoby bezrobotne. Wśród wszystkich sołectw i osiedli zidentyfikowano siedem, w których wskaźnik ten miał wyższe wartości. Były to: Jaworowa, Łady, Nowe Grocholice, Raszyn II, Rybie I i II oraz Sękocin Nowy. W tej grupie najbardziej wyróżniała się Jaworowa, w której mieszkało więcej niż 35 osób bezrobotnych przypadających na 1000 mieszkańców tego sołectwa. Na drugim pod tym względem miejscu znalazło się osiedle Rybie I (26,8).

Wśród wszystkich bezrobotnych w gminie Raszyn znajdowały się osoby długotrwale bezrobotne i stanowiły one 57,5% ogółu osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy i pochodzących z gminy Raszyn. W 9 jednostkach więcej niż 60% osób bezrobotnych to osoby długotrwale bezrobotne. W dwóch jednostkach wszystkie osoby bezrobotne miały taki status (Wypędy i Sękocin Las). Najmniejszym udziałem osób długotrwale bezrobotnych charakteryzował się Podolszyn Nowy (40,0%).

Tabela 24. Struktura wykształcenia bezrobotnych w gminie Raszyn w 2015 roku

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych	Udział %
Brak lub niepełne podstawowe	1	0,2
Podstawowe	95	20,5
Gimnazjalne	12	2,5
Zawodowe	211	44,6
Średnie ogólnokształcące	66	14,0
Pomaturalne, policealne	9	1,9
Wyższe	77	16,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pruszkowie

Blisko połowa wszystkich bezrobotnych w gminie Raszyn w 2015 roku posiadała wykształcenie zawodowe. Drugą grupę w strukturze wykształcenia bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem nie wyższym niż podstawowe, stanowiąc ok. 21% wszystkich bezrobotnych w gminie. Stosunkowo dużą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (16,3%). Interpretacja struktury wykształcenia bezrobotnych jest wielokierunkowa. Z jednej strony wysokie wykształcenie bezrobotnych może w pewnym stopniu ułatwić znalezienie pracy, z drugiej zaś świadczy o szczególnych problemach na rynku pracy i braku zatrudnienia dla osób ze względnie wysokimi kwalifikacjami. Duży udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym jest pewną przeszkodą w zmniejszeniu liczby bezrobotnych w gminie i wymusza podnoszenie kwalifikacji tych osób, organizację kursów doszkalających czy profilujących itp. Taki poziom wykształcenia może również tłumaczyć obecny status osób na rynku pracy.

W 12 jednostkach odsetek osób z wykształceniem zawodowym był wyższy niż średnio w całej gminie (Falenty, Falenty Nowe, Podolszyn Nowy, Puchały, Raszyn I, Rybie I, II i III, Sękocin Nowy, Słomin i wypędy). Najwyższy był w Puchałach. W 5 jednostkach (Raszyn I i II, Rybie I, II i III), w których mieszkało najwięcej bezrobotnych struktura ich wykształcenia jest podobna, z wyjątkiem osiedla Raszyn II, gdzie przewaga osób z wykształceniem zawodowym nie była aż tak wielka, a odsetek tych osób wyniósł 38,4, a jedna osoba nie posiadała żadnego wykształcenia lub najwyżej niepełne podstawowe. Wśród tych 5 jednostek, osiedla Rybie I i Raszyn I charakteryzowały się większym udziałem bezrobotnych z wyższym wykształceniem (także większym niż średnio w całej gminie). W gminie Raszyn największy odsetek osób z wyższym wykształceniem wśród osób zarejestrowanych w urzędzie pracy zaobserwowano w Laszczkach (42,3%) i Jankach (41,7%).

3.3 Edukacja

W roku szkolnym 2014/2015 do przedszkoli prowadzonych przez Gminę Raszyn uczęszczało w sumie 536 dzieci. Edukacja przedszkolna odbywała się w 23 oddziałach w 5 placówkach. Największe placówki zlokalizowane były w Raszynie (2 przedszkola), a w ich ofercie znalazło się łącznie 15 oddziałów oferujących miejsca dla 357 dzieci. Pozostałe trzy placówki funkcjonowały w Falentach, Sękocinie i Dawidach, łącznie oferowały 8 oddziałów dla 179 dzieci.

Tabela 25. Stan organizacji przedszkoli publicznych w roku szkolnym 2014/2015

Wyszczególnienie przedszkoli prowadzonych przez Gminę	Liczba oddziałów	Liczba wychowanków
Przedszkole nr 1 „Pod Topolą”	6	140
Przedszkole nr 2 „W Stumilowym Lesie”	9	217
Przedszkole Falenty	3	66
Przedszkole Sękocin	2	43
Bajkowe Przedszkole w Dawidach	3	70
Razem	23	536

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Raszyn

Opiekę przedszkolną w gminie Raszyn oferowały również placówki niepubliczne. W 2015 roku funkcjonowało łącznie 8 takich placówek, co przekłada się na 21 oddziałów i 247 miejsc. W roku szkolnym 2014/2015 w stosunku do roku szkolnego 2013/2014 sieć placówek niepublicznych powiększyła się o 1 przedszkole niepubliczne - „Moje przedszkole” w Dawidach. Z usług niepublicznych placówek oświatowych korzystało 247 wychowanków (31.03.2014 r. - 227 uczniów; 31.03.2015 r. - 247), tj. o 20 wychowanków więcej niż w roku poprzednim.

Tabela 26. Stan organizacji przedszkoli niepublicznych oraz niepublicznych punktów przedszkolnych w roku szkolnym 2014/2015

Wyszczególnienie przedszkoli niepublicznych i niepublicznych punktów przedszkolnych	Liczba oddziałów	Liczba wychowanków
„Bajkowe Niepubliczne Przedszkole” w Raszynie	3	45
„GWIAZDECZKA” Niepubliczne Przedszkole w Raszynie	3	31
„Pociecha” Niepubliczne Przedszkole w Rybiu	4	40
„Zebra” Niepubliczne Przedszkole Muzyczne w Rybiu	4	60
„Dobre Przedszkole” w Falentach	3	24
„Moje przedszkole” w Dawidach	2	20
„Akademia Misia Uszatka” w Raszynie	1	17
„ALAN - Anna Lange” Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Raszynie	1	10
Razem	21	247

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Raszyn

W gminie Raszyn funkcjonują 3 szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Cypriana Godebskiego w Raszynie;
- Szkoła Podstawowa im. Ks. Józefa Poniatowskiego w Ładach;
- Szkoła Podstawowa im. Włodzimierza Potockiego w Sękocinie.

Liczba szkół podstawowych w gminie Raszyn w latach 2010-2015 nie zmieniła się. Jednocześnie w tym samym okresie na terenie powiatu pruszkowskiego, województwa mazowieckiego liczba szkół podstawowych zmniejszyła się. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w latach 2010-2015 systematycznie rosta. W 2010 roku było 1228 uczniów szkół podstawowych, natomiast w 2015 roku już 1502 (wzrost o 22,3%). Wzrost ten był znacznie większy niż w powiecie pruszkowskim (12,7%), województwie mazowieckim (17,5%) w całym kraju (13,2%).

Tabela 27. Liczba szkół podstawowych i uczniów w szkołach podstawowych w latach 2010-2015

Jednostka terytorialna	Liczba szkół						Liczba uczniów					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	13 927	13 777	13 555	13 446	13 528	13 563	2 191 896	2 187 405	2 160 861	2 152 655	2 306 102	2 480 793
Województwo mazowieckie	2 662	2 632	2 591	2 578	2 604	2 438	439 557	445 864	444 599	448 227	482 687	516 595
Powiat pruszkowski	875	864	846	842	843	840	134 675	134 387	132 497	132 026	141 309	151 776
Gmina Raszyn	3	3	3	3	3	3	1 228	1 287	1 259	1 264	1 350	1 502

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

W Raszynie działa jedno gimnazjum, do którego w 2015 roku uczęszczało 454 uczniów. Ich liczba od 2010 roku systematycznie się zmniejsza. Jest to tendencja zauważalna w powiecie, województwie, a także w całym kraju.

Tabela 28. Liczba gimnazjów i uczniów w gimnazjach w latach 2010-2015

Jednostka terytorialna	Liczba szkół						Liczba uczniów					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	7 442	7 510	7 573	7 612	7 635	7 684	1 277 473	1 225 807	1 177 480	1 138 592	1 105 868	1 085 275
Województwo mazowieckie	980	998	1 009	1 020	1 023	1 038	167 789	162 372	157 930	155 252	153 120	153 840
Powiat pruszkowski	20	20	21	21	21	22	4 084	4 015	3 999	3 912	3 909	3 991
Gmina Raszyn	1	1	1	1	1	1	502	475	456	440	435	454

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

W roku szkolnym 2014/2015 wśród szkół podstawowych najwięcej dzieci uczęszczało do Szkoły Podstawowej w Raszynie. W tej szkole najbardziej liczny był pierwszy oddział obejmujący pierwszą klasę. W rok szkolnym 2014/2015 w klasach pierwszych znalazły się dwa roczniki dzieci urodzonych w roku 2007 oraz w roku 2008. Pomimo, iż część rodziców skorzystała z możliwości tzw. „odroczenia” obowiązku szkolnego dla swoich dzieci, zaobserwowano wzrost liczby dzieci w szkołach podstawowych, co spowodowało jednocześnie spadek liczby dzieci w oddziałach przedszkolnych.

Tabela 29. Liczba dzieci w szkołach w Raszynie w roku szkolnym 2014/2015

	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	W tym:						
				0	I	II	III	IV	V	VI
1	Szkoła Podstawowa w Raszynie	43	947	101	180	132	93	164	157	120
2	Szkoła Podstawowa w Ładach	19	345	39	67	54	37	67	39	42
3	Szkoła Podstawowa w Sękocinie	12	245	38	63	35	21	34	27	27
Razem		74	1537	178	310	221	151	265	223	189
4	Gimnazjum Nr 1 w Raszynie	19	437	x	168	143	126	x		
Razem		19	437	x	168	143	126	x		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Raszynie

W 2015 roku uczniowie klas szóstych przystąpili do sprawdzianu przygotowanego według nowej formuły. Zadania egzaminacyjne sprawdzały realizację celów kształcenia i treści nauczania zapisanych w podstawie programowej. Arkusz egzaminacyjny w wersji standardowej zawierał 27 pytań, w tym 13 z języka polskiego (11 zamkniętych i 2 otwarte) i 14 z matematyki (11 zamkniętych i 3 otwarte). Były to w większości zadania sprawdzające umiejętności złożone, w tym analizowanie i interpretowanie informacji, planowanie i realizowanie rozwiązania. Szóstoklasiści przystępujący do sprawdzianu w 2015 roku po raz pierwszy rozwiązywali zadania sprawdzające znajomość języka obcego nowożytnego. W części sprawdzianu z języka obcego nowożytnego arkusz składał się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz oraz zadań na dobieranie). Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla II etapu edukacyjnego w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Do sprawdzianu w szóstej klasie przystąpiło łącznie 184 uczniów, w Szkole Podstawowej w Raszynie 116 uczniów, w Szkole Podstawowej w Ładach 42, w Szkole Podstawowej w Sękocinie 26 uczniów.

Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w gminie Raszyn były zróżnicowane. Wynik ogólny z części pierwszej zawierał się w przedziale od 72,7% do 77,6%. Najmniejsze zróżnicowanie w tej części sprawdzianu wykazały wyniki z matematyki, które nie przekroczyły 71%. Uczniowie raszyńskich szkół podstawowych otrzymali jednocześnie znacznie wyższe wyniki w części drugiej (język angielski), przekraczając granicę 80%. Najwyższy wynik wyniósł 89,3% (Szkoła Podstawowa w Ładach).

Tabela 30. Wyniki sprawdzianu w 2015 r. na zakończenie nauki w szkole podstawowej na tle wyników w powiecie przuskowskim i województwie mazowieckim (średni wynik % szkoły)

Sprawdzian w roku 2015		Część pierwsza			Część druga
		Język polski i matematyka			Język angielski
		Język polski	Matematyka	Ogółem	
Szkoła Podstawowa w Raszynie	Średni wynik (%)	77,1	70,5	73,9	83,8
	Liczba uczniów				116

Sprawdzian w roku 2015		Część pierwsza			Część druga
		Język polski i matematyka			Język angielski
		Język polski	Matematyka	Ogółem	
Szkoła Podstawowa w Ładach	Średni wynik (%)	84,4	70,5	77,6	89,3
	Liczba uczniów				42
Szkoła Podstawowa w Sękocinie	Średni wynik (%)	75,7	69,4	72,7	89,2
	Liczba uczniów				26
Wyniki dla szkół w gminie Raszyn	Średni wynik (%)	78,6	70,3	74,6	85,8
	Liczba uczniów				184

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Raszyn

Egzamin gimnazjalny w roku szkolnym 2014/2015 składał się z trzech części: humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i części z języka obcego nowożytnego. Każda z nich ma inną strukturę. Część humanistyczna obejmuje historię i wiedzę o społeczeństwie oraz język polski. W części matematyczno-przyrodniczej wyodrębniono przedmioty przyrodnicze i matematykę. Egzamin z języka obcego nowożytnego odbywał się na dwóch poziomach: podstawowym i rozszerzonym.

Analizując wyniki egzaminu gimnazjalnego należy zauważyć, że uczniowie gminy Raszyn uzyskali wyższe wyniki z części humanistycznej w porównaniu z częścią matematyczno-przyrodniczą. Najwyższy średni wynik z języka polskiego wyniósł 67,9, z historii i wiedzy o społeczeństwie 69,7%, natomiast z matematyki 55,6%, a z przedmiotów przyrodniczych 57,2%. Podobnie wyższe wyniki osiągnięto na egzaminie z języka nowożytnego w porównaniu z przedmiotami przyrodniczymi i matematyką.

W latach 2013-2015 gimnazjach w gminie Raszyn uczniowie osiągnęli wyniki egzaminu z części humanistycznej na poziomie średnim w porównaniu do całego kraju. Podobny poziom wykazała wartość wskaźnika efektywności nauczania. Pozytywne zmiany dotyczą części przyrodniczo-matematycznej egzaminu gimnazjalnego. W tym samym okresie uczniowie uzyskali wynik wyższy niż średnio w całym kraju, a wskaźnik efektywności nauczania był również wyższy.

Tabela 31. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2015 roku na zakończenie nauki w gimnazjum na tle wyników w powiecie przuskowskim i województwie mazowieckim (średni wynik % szkoły)

	Część humanistyczna		Część mat-przyr.		Część językowa							
	j. polski	historia i WOS	matematyka	przedm. przyrodn.	Język angielski		Język niemiecki		Język rosyjski		Język francuski	
					podstawowy	rozszerzony	podstawowy	rozszerzony	podstawowy	rozszerzony	podstawowy	rozszerzony
Gimnazjum Nr 1	60,9	66,2	54,2	54,4	69,0	47,3	71,0	41,5	83,5	60,3	100	86,5
Powiat	67,9	69,7	55,6	57,2	77,0	59,2	64,3	68,1	72,0	57,3	93,3	86,5
Województwo	64,7	65,9	51,2	52,1	69,8	51,2	55,5	52,3	55,4	38,4	73,8	73,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Raszyn

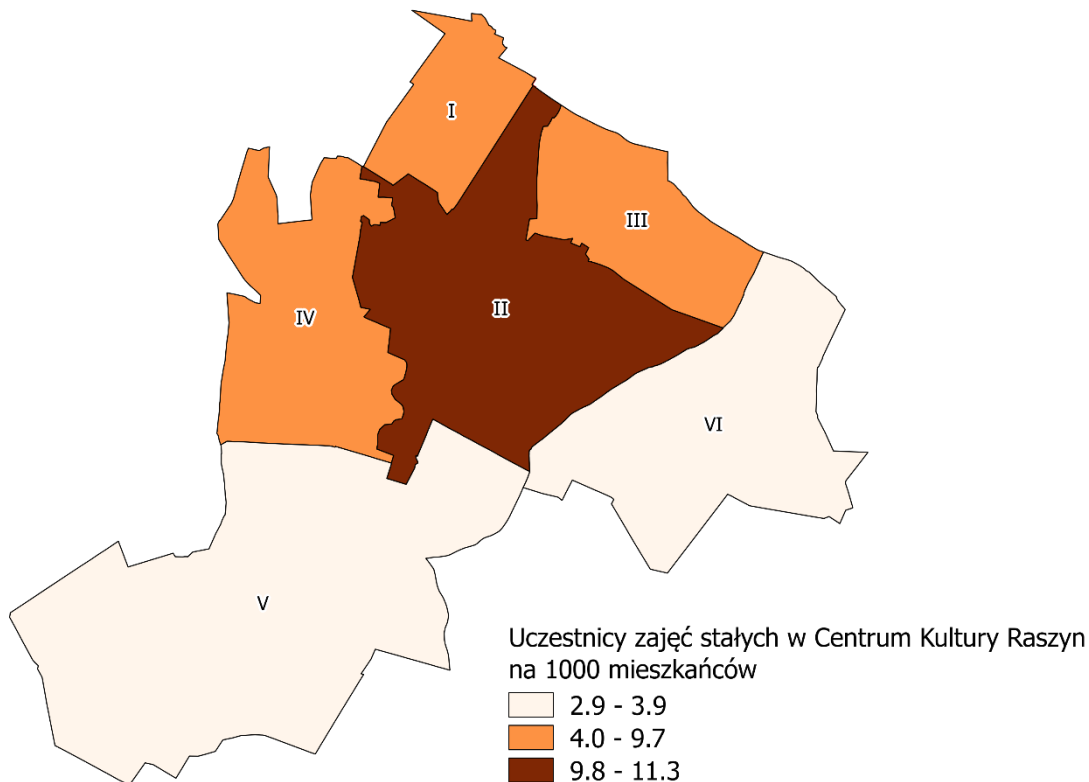
Uzupełniającą działalność względem szkół podstawowych i gimnazjów w gminie pełni Centrum Kultury Raszyn. Działalność Centrum skierowana jest nie tylko do młodszych mieszkańców Raszyna, ale poprzez organizację imprez i przedsięwzięć międzypokoleniowych, dociera do mieszkańców w różnym wieku. Prowadzone w Centrum Kultury zajęcia mają na celu rozwijanie różnorodnych umiejętności mieszkańców, a także wzmacnianie poczucia lokalnej tożsamości. Najwięcej uczestników zajęć stałych w Centrum Kultury mieszka na Obszarze III - w Rybiu i Jaworowej. Niewiele mniej uczestników mieszka na Obszarach I i II - na terenie Raszyna (I i II), Nowych Grocholic i Falent. Na pozostałych obszarach mieszka dużo mniej odbiorców oferty Centrum Kultury. Łącznie mieszkańcy biorący udział w zajęciach stałych z Obszarów I - III stanowią 87,5% wszystkich korzystających z zajęć Centrum Kultury. Uwzględniając liczbę mieszkańców poszczególnych obszarów najgorzej wypada Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy). Tylko 2,85 mieszkańców korzysta z oferty zajęć Centrum Kultury. Podobną wartość (3,87) osiągnięto na Obszarze V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki). Jeśli chodzi o całą gminę, to średnio w zajęciach Centrum Kultury uczestniczy 9 na 1000 mieszkańców.

Tabela 32. Liczba uczestników biorących udział w zajęciach stałych organizowanych przez Centrum Kultury Raszyn w podziale na obszary

Miejscowość	Liczba uczestników	Udział %	Liczba uczestników na 1000 mieszkańców
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	53	28,65%	9,74
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	53	28,65%	11,30
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	56	30,27%	9,67
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	12	6,49%	8,39
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	6	3,24%	3,87
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	5	2,70%	2,85
RAZEM	185	100,00%	8,95

Źródło: Centrum Kultury Raszyn

Rysunek 7. Liczba uczestników zajęć stałych organizowanych przez Centrum Kultury w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centrum Kultury Raszyn

W gminie Raszyn nie działają żadne szkoły ponadgimnazjalne, co dla mieszkańców gminy nie powinno stanowić dużego problemu ze względu na bliskość Warszawy i możliwość relatywnie komfortowego dojazdu.

Tabela 33. Liczba uczniów niepromowanych w szkołach podstawowych i w gimnazjum w gminie Raszyn w roku szkolnym 2014/15

Szkoła	Rejon	Liczba uczniów niepromowanych	Liczba uczniów niepromowanych na 1000 uczniów
SP im. Cypriana Godebskiego w Raszynie	Nowe Grocholice Puchały Raszyn Rybie	9	9,5
SP im. Księcia Józefa Poniatowskiego w Ładach	Dawidy Dawidy Bankowe Falenty Falenty Nowe Łady Podolszyn Nowy	3	8,7
SP im. Włodzimierza Potockiego w Sękocinie	Falenty Duże Janki Laszczki Sękocin Las Sękocin Nowy Sękocin Stary Słomin	3	12,2
Gimnazjum nr 1	-	18	41,2

Szkoła	Rejon	Liczba uczniów niepromowanych	Liczba uczniów niepromowanych na 1000 uczniów
Razem	-	33	16,9

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

Wiedzy na temat edukacji w gminie Raszyn dostarczają również dane dotyczące liczby uczniów niepromowanych. W całej gminie w roku szkolnym 2014/2015 nie wypromowano 33 uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjum. Ponad połowę tej grupy stanowili uczniowie Gimnazjum nr 1. Wynika ze tego, że edukacja gimnazjalna sprawia uczniom więcej problemów niż edukacja na poziomie podstawowym. W przeliczeniu na 1000 uczniów dwóch rodzajów szkół w gminie Raszyn liczba uczniów niepromowanych wyniosła ok. 17 osób. W samym gimnazjum na 1000 uczniów przypadało ponad 41 osób, które nie uzyskały promocji do następnej klasy. W szkołach podstawowych wyniki były lepsze. W szkole podstawowej w Raszynie bez promocji było ponad 9 na 1000 uczniów tej szkoły, w szkole podstawowej w Ładach niewiele mniej, jednak w szkole w Sękocinie było to ponad 12 osób na 1000 uczniów tej szkoły. Rejon szkoły podstawowej w Sękocinie jest największym rejonem obejmującym uczniów na poziomie szkolnictwa podstawowego i obejmuje 7 jednostek administracyjnych gminy Raszyn: Falenty Duże, Laszczki, Sękocin Nowy, Słomin, Sękocin Las, Sękocin Stary oraz Janki. Najmniejszy pod względem powierzchni rejon stanowi obszar obsługiwany przez szkołę podstawową w Raszynie.

Tabela 34. Działalność edukacyjna Biblioteki Publicznej - stan na 31.12.2015 r.

	Liczba aktywnych czytelników	Liczba wizyt w bibliotece	Liczba lekcji bibliotecznych / liczba uczestników	Liczba godzin innych zajęć edukacyjnych / liczba osób	Liczba pozostałych przedsięwzięć / liczba osób
Biblioteka Główna Raszyn	2419 uczniowie 869 pracujący 1157 pozostali 393	71103	71 1509	64 318	17 3688
Filia w Jaworowej	234 uczniowie 55 pracujący 111 pozostali 68	5698	8 92	64 216	2 42
Razem	2653 uczniowie 924 pracujący 1268 pozostali 461	76801	79 1601	128 534	19 3730

Źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Raszynie

Uzupełniającą w stosunku do szkół działalność edukacyjną prowadzi Biblioteka w Raszynie oraz Filia Biblioteki w Jaworowej. Działalność ta, poza tradycyjnym wypożyczaniem książek, obejmuje organizację lekcji bibliotecznych i innych zajęć. Z usług bibliotecznych korzystają zarówno uczniowie, osoby pracujące i te pozostające na rencie, emeryturze lub bez pracy. W 2015 roku w gminie Raszyn z usług Biblioteki w Raszynie i Filii w Jaworowej skorzystało łącznie 2653 osoby. Uczniowie stanowili blisko 35% tej grupy, osoby niepracujące ponad 17%. Znaczną część czytelników i użytkowników Biblioteki przyciągnął jej główny oddział w Raszynie, gdzie skorzystało z niego 2419 osób, czyli ponad 91% wszystkich

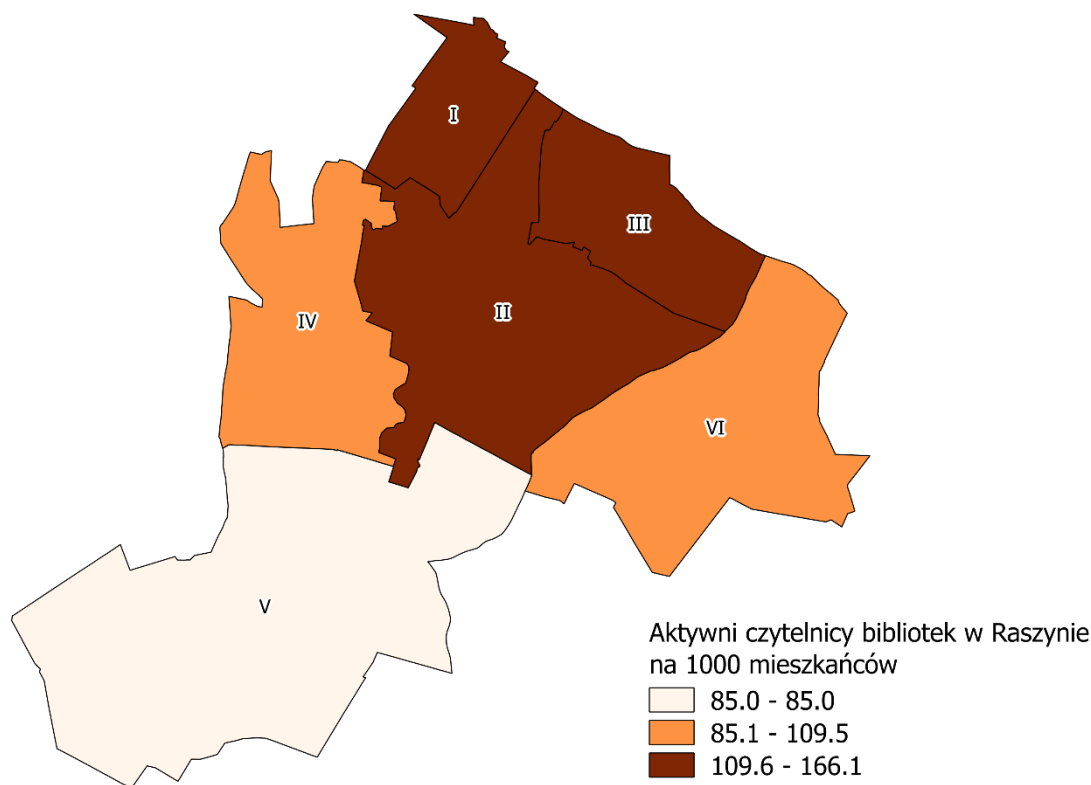
korzystających z bibliotek w gminie. Pozostałe osoby korzystały z Filii w Jaworowej. Inaczej prezentuje się struktura osób korzystających z tych dwóch placówek. W obu przypadkach przeważały osoby pracujące, ale w Raszynie odnotowano większe zainteresowanie Biblioteką ze strony uczniów (35,9%) niż w Filii w Jaworowej (29,5%). Analogicznie w Jaworowej zaobserwowano większy udział osób niepracujących (29,1%) wśród wszystkich korzystających z biblioteki w porównaniu z biblioteką w Raszynie (16,3). Łącznie w 2015 roku odbyło się 76801 wizyt w Bibliotekach, z czego 92% stanowiły odwiedziny Biblioteki w Raszynie. W obydwu placówkach zorganizowano 79 lekcji bibliotecznych, w których uczestniczyło 1601 uczniów, z czego 1509 w samym Raszynie. Dodatkowo zorganizowano 128 godzin innych zajęć o charakterze edukacyjnym, po 64 w każdej lokalizacji. Wzięło w nich udział 318 osób w Raszynie i 216 osób w Jaworowej. Uzupelnieniem oferty było 19 godzin innych przedsięwzięć, w których uczestniczyło łącznie 3730 osób.

Tabela 35. Liczba aktywnych użytkowników bibliotek w gminie Raszyn w 2016 roku wg obszarów analizy

Obszar	Liczba aktywnych czytelników bibliotek (co najmniej jedno wypożyczenie w ciągu ostatnich 12 miesięcy)	Udział %	Liczba aktywnych uczestników na 1000 mieszkańców
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	775	26,63%	142,36
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	779	26,77%	166,10
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	883	30,34%	152,50
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	149	5,12%	104,20
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	132	4,54%	85,05
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	192	6,60%	109,46
RAZEM	2910	100,00%	140,85
Osoby spoza gminy	350	-	-

Źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Raszynie

Rysunek 8. Liczba aktywnych użytkowników bibliotek w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszynie

W gminie Raszyn w 2016 roku zarejestrowano 2910 aktywnych użytkowników bibliotek (dwie placówki), dodatkowo obsługiwano 350 osób spoza gminy. Aktywnym użytkownikiem takim jest osoba, która przynajmniej raz w okresie ostatnich 12 miesięcy wypożyczyła przynajmniej jedną książkę. Najwięcej takich osób mieszkało na terenie Obszaru III (883 osoby), co stanowiło blisko 30% wszystkich aktywnych czytelników w gminie Raszyn. Duża liczba aktywnych czytelników mieszkała również na terenie Obszarów I i II - stanowiły one po 26% wszystkich czytelników. Tereny te wyróżniały się pozytywnie biorąc pod uwagę liczebności obszarów. Na 1000 mieszkańców przypadło 166 czytelników na Obszarze II, 153 czytelników na Obszarze III i 142 czytelników na Obszarze I. Średnia dla gminy wyniosła 141 osób. Najmniej zainteresowanych czytelnictwem i wypożyczaniem książek było mieszkańców Obszaru V - stanowili oni 4,5% wszystkich czytelników. Liczba aktywnych czytelników na tysiąc mieszkańców w Obszarze V wyniosła 85 osób.

3.4 Bezpieczeństwo mieszkańców

Na terenie gminy Raszyn w 2015 roku popełniono 250 przestępstw. Wśród nich najwięcej było kradzieży, które stanowiły 47,6% wszystkich tego typu zdarzeń. Najwięcej kradzieży popełniono na Obszarze IV (65), stanowiły one 71,4% przestępstw popełnionych na tym obszarze. Na tak dużą wartość wpływ miała lokalizacja dużego centrum handlowego w Jankach, gdzie dokonano aż 49 kradzieży.

Na skutek tego, Obszar IV charakteryzował się największym odsetkiem przestępstw w gminie (36,4%).

Drugim, co do częstości występowania rodzajem przestępstwa były kradzieże z włamaniem. W 2015 roku zarejestrowano ich 66, co stanowiło 26,4% wszystkich przestępstw w gminie Raszyn. Na tle całej gminy najczęściej popełniono ich w Obszarach IV (19) i V (17), a biorąc pod uwagę wszystkie przestępstwa popełnione na konkretnych obszarach, duży odsetek kradzieży z włamaniem odnotowano na Obszarach V (47,2%) i III (37,14%). W Jankach na 19 kradzieży z włamaniem, 10 miało miejsce na terenie centrum handlowego.

Kolejnym rodzajem przestępstw zaobserwowanych w gminie w 2015 roku było kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwym. Zarejestrowano 23 takie przypadki, co stanowiło 9,2% wszystkich przestępstw. W następnej kolejności były zniszczenia mienia, których liczba wyniosła 20 (8%). Z obydwu rodzajów przestępstw najczęściej odnotowano na Obszarze I. To właśnie zniszczenia mienia były dominującym rodzajem przestępstw dokonywanych w terenie tego obszaru.

Wszystkie wymienione wyżej rodzaje przestępstw objęły ponad 90% przestępstw zarejestrowanych w gminie Raszyn w 2015 roku. W tym samym czasie na terenie gminy miała miejsce tylko jedna bójka (Obszar I). Rozboje i wymuszenia były odnotowane 5 razy, po dwa na Obszarze I i Obszarze II i jeden raz na obszarze IV. Znęcanie się nad rodziną stanowiło powód interwencji Policji 7 razy, trzykrotnie na Obszarze I i III oraz jednokrotnie na Obszarze II. Natomiast 9 razy Policja interweniowała z powodu przestępstw przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu, czterokrotnie interweniowała z tego powodu na Obszarze I i Obszarze II oraz jeden raz na Obszarze III.

W liczbie zdarzeń największy udział miał Obszar IV (91 przestępstw, 36,4%), na drugim miejscu był Obszar I (49 przestępstw, 19,6%). Najmniej przestępstw odnotowano na Obszarze VI (7 przestępstw, 2,8%).

Tabela 36. Statystyki zdarzeń na terenie gminy Raszyn w 2015 roku

Obszar	Liczba przestępstw w podziale na typ przestępstw (możliwa inna struktura typów przestępstw)								Łączna liczba przestępstw
	Rozboje i wymuszenia	Bójki i pobicia	Kradzieże	Kradzieże z włamaniem	Zniszczenia mienia	Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	Kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwym	Przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu	
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	2	1	6	3	7	3	6	4	32
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	2	0	21	13	4	1	4	4	49
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	0	0	13	13	3	3	2	1	35
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	1	0	65	19	2	0	4	0	91
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	0	0	11	17	4	0	4	0	36
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	0	0	3	1	0	0	3	0	7
Razem	5	1	119	66	20	7	23	9	250
	Odsetek przestępstw w podziale na typ przestępstw (możliwa inna struktura typów przestępstw)								Odsetek przestępstw na tle gminy
	Rozboje i wymuszenia	Bójki i pobicia	Kradzieże	Kradzieże z włamaniem	Zniszczenia mienia	Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	Kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwym	Przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu	
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	6,25%	3,13%	18,75%	9,38%	21,88%	9,38%	18,75%	12,50%	12,80%
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	4,08%	0,00%	42,86%	26,53%	8,16%	2,04%	8,16%	8,16%	19,60%
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	0,00%	0,00%	37,14%	37,14%	8,57%	8,57%	5,71%	2,86%	14,00%

Obszar	Liczba przestępstw w podziale na typ przestępstw (możliwa inna struktura typów przestępstw)								Łączna liczba przestępstw
	Rozboje i wymuszenia	Bójki i pobicia	Kradzieże	Kradzieże z włamaniem	Zniszczenia mienia	Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	Kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwym	Przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu	
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	1,10%	0,00%	71,43%	20,88%	2,20%	0,00%	4,40%	0,00%	36,40%
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	0,00%	0,00%	30,56%	47,22%	11,11%	0,00%	11,11%	0,00%	14,40%
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	0,00%	0,00%	42,86%	14,29%	0,00%	0,00%	42,86%	0,00%	2,80%
Razem	2,00%	0,40%	47,60%	26,40%	8,00%	2,80%	9,20%	3,60%	100,00%

Źródło: Komisariat Policji w Raszynie

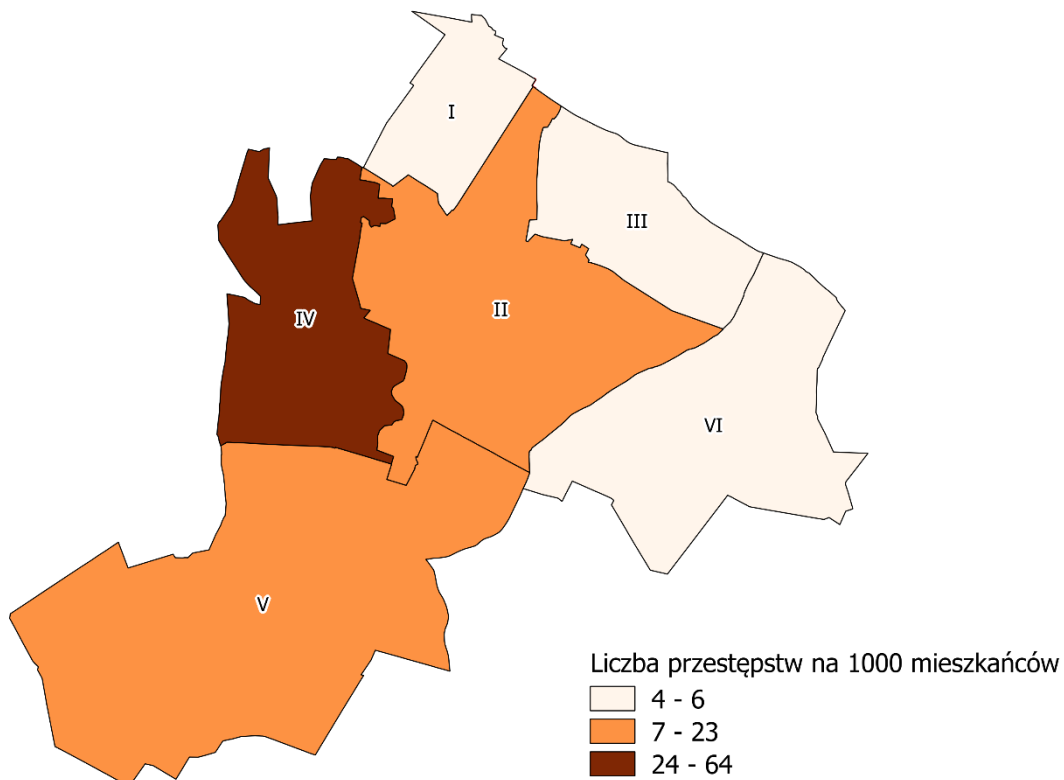
Średnia liczba przestępstw na 1000 mieszkańców gminy wyniosła 12,1. Wartość tę najbardziej przewyższyły statystyki z Obszaru IV (63,6 przestępstw na 1000 mieszkańców) i Obszaru V (23,2 przestępstw na 1000 mieszkańców). Najmniej przestępstw w odniesieniu do liczby ludności było na Obszarze VI (4).

Tabela 37. Liczba przestępstw w gminie Raszyn w 2015 roku w poszczególnych sołectwach i osiedlach

Sołectwo / osiedle	Liczba przestępstw	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	32	5,88
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	49	10,45
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	35	6,04
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	91	63,64
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Stomin, Laszczki)	36	23,20
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	7	3,99
RAZEM	250	12,10

Źródło: Komisariat Policji w Raszynie

Rysunek 9. Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców

Innym wyznacznikiem sytuacji społecznej w gminie są statystyki dotyczące wydawania „Niebieskich kart”. W 2015 roku otwarte były 24 procedury - znacznie więcej niż w 2010 roku, kiedy w gminie Raszyn otwarto tylko jedną taką kartę. Znaczne pogorszenie sytuacji zaobserwowano w 2012 roku, kiedy liczba procedur wzrosła do 17. W procedurach najczęściej uczestniczyła Policja, rzadziej GOPS czy jednostki oświatowe.

Tabela 38. Procedury „Niebieskiej karty” w gminie Raszyn w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (I, II i III kwartał)
Liczba procedur	1	2	17	27	24	24
Policja	1	2	3	15	17	15
GOPS	0	0	0	2	5	5
Oświata	0	0	3	4	2	4
Ośrodki zdrowia	0	0	0	2	0	0
GKRPA	0	0	1	4	0	0
Liczba osób dotkniętych przemocą domową	5	7	23	39	68	35
Kobiety	2	5	19	26	50	25
Mężczyźni	3	2	4	13	18	10
Liczba osób stosujących przemoc domową	1	2	10	28	23	24
Kobiety	0	0	1	5	4	4
Mężczyźni	1	2	9	23	19	20
Liczba zamkniętych procedur	0	0	0	0	5	32
Spotkania ZI	-	1	4	4	1	3
Powołanie GR	-	3	17	27	24	23
Spotkania GR	-	-	-	58	51	61

Źródło: Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Raszyn na lata 2016-2022

Wraz z rosnącą liczbą wydanych „Niebieskich Kart” rosta liczba osób, których dotyczyła przemoc w rodzinie. Liczba osób dotkniętych przemocą w 2010 roku wyniosła 5, w tym 3 mężczyzn. W 2014 roku liczba ta wyniosła 68, w tym 18 mężczyzn. Wyraźnie widać, że ofiarami przemocy częściej stawały się kobiety. W 2015 roku nadal występowała przewaga kobiet, ale ogólna liczba ofiar zmalała do 35 osób. W roku 2010 w gminie Raszyn mieszkała tylko jedna osoba zarejestrowana jako stosująca przemoc. Sprawcami przemocy byli przeważnie mężczyźni. W 2013 roku wśród osób stosujących przemoc w rodzinie było jedynie 5 kobiet, a w latach następnych po 4.

Najwięcej przestępstw popełniono na Obszarze IV, obejmującym Wypędy, Puchały i Janki. Liczba przestępstw tam popełnionych wynosi 91 i jest prawie połowę większa niż w Obszarze II (49), czyli Raszynie II i Falentach, który pod względem liczby popełnionych przestępstw stoi na drugim miejscu. W Obszarach I, III i V popełniono podobną liczbę przestępstw oscylującą między 32 a 36. Według analiz najbezpieczniejsze są tereny Dawidów, Dawidów Bankowych, Ład i Podolszyna Nowego.

Najwięcej Niebieskich kart wydano łącznie w Raszynie I i Nowych Grocholicach. Było to 9 kart (1,65 na 1000 mieszkańców). Karty wydano również na Obszarach III (6 - 1,04 na 1000 mieszkańców), II i VI (po 3 karty - odpowiednio 0,64 i 1,71 na 1000 mieszkańców).

Tabela 19. Przestępstwa i „Niebieskie karty” w gminie Raszyn w roku 2015

Obszary	Niebieskie karty	Niebieskie karty na 1000 mieszkańców
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	9	1,65
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	3	0,64
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	6	1,04
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	0	0,00
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	0	0,00
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	3	1,71
RAZEM	21	1,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komisariatu Policji w Raszynie

W 2015 roku w całej gminie Raszyn wydano 21 „Niebieskich kart”. Ten rodzaj interwencji Policji dotyczył 10 jednostek. W 4 z nich wydano tylko jedną kartę. Najwięcej takich dokumentów powstało wśród mieszkańców osiedla Raszyn I (5). Na 1000 mieszkańców gminy przypadała jedna karta. Uwagę zwraca sytuacja w Dawidach i Nowych Grocholicach. W tym pierwszym sołectwie wydano 2 karty, w drugim 4, ale w przeliczeniu na 1000 mieszkańców było to odpowiednio 4,5 i 3. W Raszynie I, w którym wydano najwięcej kart, liczba ta w przeliczeniu na 1000 mieszkańców nieznacznie tylko przekroczyła wartość 1.

3.5 Frekwencja wyborcza

Frekwencja wyborcza jest jednym z mierników społeczeństwa obywatelskiego oraz kapitału społecznego. Świadczy o świadomości mieszkańców na temat możliwości wpływu na sytuację w swoim regionie, a udział w wyborach jest przejawem zainteresowania społecznego i politycznego przyszłością gminy czy kraju. Niewielki odsetek osób uczestniczących w wyborach jest oznaką braku tego zainteresowania oraz braku zaufania do władz. Udział obywateli w wyborach jest podstawową cechą i przywilejem w ustroju demokratycznym, stwarza się w ten sposób możliwość angażowania obywateli w kształtowanie sytuacji w kraju i w najbliższym otoczeniu. Mieszkańcy gminy Raszyn bardzo aktywnie uczestniczyli zarówno w wyborach samorządowych w 2014 roku, prezydenckich w 2015 roku oraz do Sejmu i Senatu w 2015 roku. Frekwencja wyborcza w tych trzech przypadkach była wyższa niż w powiecie pruszkowskim, województwie mazowieckim i całym kraju. W przypadku wyborów samorządowych w 2014 roku różnica frekwencji pomiędzy gminą Raszyn a Polską wyniosła ponad 10 punktów procentowych, a w przypadku wyborów do Sejmu i Senatu w 2015 roku - blisko 14 punktów procentowych.

Tabela 39. Frekwencja wyborcza w latach 2014-2015

Wybory	Jednostka	Frekwencja
Samorządowe 2014 rok	Polska	47,2%
	Województwo mazowieckie	51,1%
	Powiat pruszkowski	49,5%
	Gmina Raszyn	57,9%
Prezydenckie 2015 rok	Polska	55,4%
	Województwo mazowieckie	61,6%
	Powiat pruszkowski	67,0%
	Gmina Raszyn	67,2%
Wybory do Sejmu i Senatu 2015 rok	Polska	50,9%
	Województwo mazowieckie	58,7%
	Powiat pruszkowski	63,9%
	Gmina Raszyn	64,1%

Zródło: Państwowa Komisja Wyborcza (www.pkw.org.pl)

Na terenie gminy Raszyn wybory organizowane są w 13 jednostkach (komisjach wyborczych). Frekwencja w poszczególnych jednostkach była zróżnicowana. W 6 jednostkach frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku była wyższa niż średnia w całej gminie, a najwyższą aktywność podczas wyborów samorządowych zaobserwowano w jednostce nr 4 w Ładach i Dawidach Bankowych (69,4%). Najmniej aktywni okazali się mieszkańcy głoszący w jednostce nr 6 w Centrum Kultury w Raszynie, frekwencja w tym przypadku w niewielkim stopniu przekroczyła 53%. Biorąc pod uwagę liczbę osób głoszących we wszystkich miejscach w miejscowości Raszyn, frekwencja wyniosła 56,9% i była niższa niż średnio w całej gminie. Niższą frekwencję zaobserwowano również w Sękocinie i Słominie (54,8%), Falentach (55,3%). W Dawidach Bankowych i Ładach łączna frekwencja wyniosła 65,7% i była najwyższa w całej gminie Raszyn.

Tabela 40. Frekwencja w wyborach samorządowych w gminie Raszyn w 2014 roku

Nr	Jednostka	Frekwencja
1	Szkoła Podstawowa w Sękocinie, Słomin ul. Wierzbowa 5, 05-090 Raszyn	54,8%
2	Ochotnicza Straż Pożarna w Falentach, Falenty Aleja Hrabka 2, 05-090 Raszyn	55,3%
3	Szkoła Podstawowa w Ładach, Dawidy Bankowe ul. Długa 49, 05-090 Raszyn	62,6%
4	Szkoła Podstawowa w Ładach, Dawidy Bankowe Długa 49, 05-090 05-090	69,4%
5	Centrum Kultury Raszyn, Raszyn Al. Krakowska 29 A, 05-090 Raszyn	58,0%
6	Centrum Kultury Raszyn, Raszyn Al. Krakowska 29 A, 05-090 Raszyn	53,6%
7	Przedszkole nr 1 w Raszynie, Raszyn ul. Pruszkowska 21 C, 05-090 Raszyn	59,2%
8	Gimnazjum Nr 1w Raszynie, Raszyn ul. Unii Europejskiej 1, 05-090 Raszyn	59,6%
9	Szkoła Podstawowa w Raszynie, Raszyn Szkolna 2, 05-090 05-090	56,1%
10	Świetlica Środowiskowa w Rybiu, Rybie ul. Spokojna 23, 05-090 Raszyn	59,6%
11	Świetlica Środowiskowa w Rybiu, Rybie ul. Spokojna 23, 05-090 Raszyn	55,4%
12	Świetlica Środowiskowa w Rybiu, Rybie ul. Spokojna 23, 05-090 Raszyn	56,8%

13	Dom Rolnika w Jaworowej, Jaworowa ul. Warszawska 95, 05-090 Raszyn	56,8%
----	--	-------

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza (www.pkw.org.pl)

3.6 Najważniejsze cechy sytuacji społecznej w gminie Raszyn

- Niewielki wzrost liczby ludności gminy, niższa dynamika zmian liczby ludności w porównaniu z powiatem pruszkowskim i województwie mazowieckim;
- Ubytek ludności w Obszarze I (dynamika 0,98%)
- Ze względu na rolniczy charakter gminy współczynnik feminizacji jest niższy niż w powiecie pruszkowskim i województwie mazowieckim;
- Znacznie większy udział osób w wieku poprodukcyjnym wśród kobiet niż wśród mężczyzn;
- Zauważa się proces starzenia się społeczeństwa, a tym samym wzrost obciążenia ekonomicznego;
- Maleje współczynnik przyrostu naturalnego, ale jest on wyższy niż w powiecie pruszkowskim i województwie mazowieckim;
- Dodatkowo, ale ciągle niskie saldo migracji;
- Wzrost liczby osób otrzymujących pomoc społeczną;
- Miejsca koncentracji osób korzystających z pomocy społecznej to Obszar I i Obszar II;
- Maleje liczba gospodarstw domowych przyjmujących pomoc społeczną;
- Głównym powodem otrzymywania pomocy społecznej jest długotrwała choroba i ubóstwo;
- Nie zmienia się liczba mieszkań komunalnych i socjalnych, a rośnie liczba składanych wniosków mieszkaniowych;
- Maleje liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne, maleje wartość całkowita zasiłków rodzinnych, ale rośnie wartość zasiłków pielęgnacyjnych;
- Rośnie liczba wydanych „niebieskich kart”;
- Niska, ale rosnąca stopa bezrobocia oraz duży wzrost liczby bezrobotnych wśród mężczyzn;
- Wzrost liczby uczniów szkół podstawowych i spadek liczby uczniów gimnazjum;
- Zróznicowanie wyników uczniów na testach sprawdzających, gorsze wyniki z części przyrodniczo-matematycznej;
- Najwięcej bezrobotnych na 1000 mieszkańców wykazują jednostki Obszar I i Obszar II;
- Wśród wszystkich bezrobotnych przeważają osoby z wykształceniem zawodowym
- Słabą stroną gminy Raszyn jest stosunkowo duży udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym
- Obszar IV to jednostki, w których poziom bezpieczeństwa mieszkańców jest najniższy i notuje się najwięcej przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców
- Niski poziom bezpieczeństwa mieszkańców Obszaru IV wynika w dużej mierze z funkcjonującego tam centrum handlowego
- Największym problemem gminy Raszyn w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców są kradzieże i kradzieże z włamaniem

4. Sfera gospodarcza

W 2015 roku na terenie gminy Raszyn funkcjonowało 4321 podmiotów gospodarczych. Liczba ta w latach 2010-2015 ulegała zmianom, ale w całym okresie zmniejszyła się o 3,6%. Pomimo wzrostu liczby ludności gminy, liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na 1000 mieszkańców zmniejszyła się z 213 w 2010 roku do 201 w 2015 roku. Analogicznie liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym również zmniejszyła się.

Jednym z mierników kondycji gospodarczej regionu jest liczba osób prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 ludności. Wskaźnik ten w okresie 2010-2015 również zmalał, podobnie jak liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Wśród wszystkich podmiotów gospodarczych w gminie Raszyn funkcjonowały również fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne. W 2010 roku na 1000 mieszkańców gminy przypadało ponad 1,5 takiej organizacji, natomiast w 2015 roku ponad dwie. Za pozytywny należy uznać wzrost udziału nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w ogólnej liczbie nowych podmiotów gospodarczych. Udział ten wzrósł z 3,95% do 4,98%. Maleje natomiast udział podmiotów przetwórstwa spożywczego wśród nowych firm w gminie Raszyn, w 2010 roku udział ten wynosił 2,26%, w 2015 roku tylko 0,62%.

Tabela 41. Podmioty gospodarcze w gminie Raszyn w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba podmiotów gospodarczych ogółem	4483	3965	4055	4132	4230	4321
Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	213	187	191	194	197	201
Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	336,5	297,0	304,6	311,1	319,7	328,5
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	145	120	122	123	125	124
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	23,0	19,0	19,5	19,8	20,3	20,3
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	1,52	1,70	1,98	2,01	2,05	2,28
Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem	3,95	2,76	6,51	5,70	4,78	4,98
Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora przetwórstwa rolno-spożywczego w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem	2,26	0,00	0,00	0,34	1,27	0,62

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

W 2015 roku w gminie Raszyn zarejestrowano 321 podmiotów gospodarczych, co stanowiło blisko 7,5% wszystkich podmiotów funkcjonujących w tym roku w gminie. Była to liczba o 9,3% mniejsza niż w 2010 roku. W latach 2010-2013 każdego roku rejestrowano mniejszą liczbę podmiotów, sytuacja nieznacznie zmieniła się w 2014 i 2015 roku, kiedy zaobserwowano niewielki wzrost tej liczby, ale w całym okresie 2010-2015 obserwuje się tendencję spadkową, co jest niewątpliwie zjawiskiem negatywnym. Jednocześnie w 2010 roku nowe podmioty stanowiły 7,9% wszystkich firm w Raszynie. Gmina Raszyn w okresie 2010-2015 charakteryzowała się podobną

sytuacją jak powiat przyski i cały kraj. Jedynie w województwie mazowieckim liczba nowo rejestrowanych firm wzrosła, a wzrost ten wyniósł 3,1%.

Tabela 42. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana %
Polska	402 005	346 087	358 367	365 487	357 351	359 973	-10,5
Województwo mazowieckie	66 405	57 402	60 786	65 439	64 131	68 431	3,1
Powiat przyski	2 267	1 914	1 887	2 044	2 014	2 088	-7,9
Raszyn	354	290	261	298	314	321	-9,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Liczba nowych podmiotów gospodarczych w gminie Raszyn w latach 2010-2015 zmniejszyła się o ponad 9%. Od 2012 roku nie powstają nowe podmioty w sektorze rolniczym. Maleje również liczba podmiotów przemysłowych i budowlanych. W 2010 roku powstało 75 takich podmiotów, w 2015 roku 41, czyli o ponad 45% mniej. Podmioty gospodarcze funkcjonujące w pozostałych branżach utrzymały swoją pozycję.

Tabela 43. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wg sektorów w gminie Raszyn w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana %
Ogółem	354	290	261	298	314	321	-9,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	4	0	0	0	0	-100,0
Przemysł i budownictwo	75	43	27	43	58	41	-45,3
Pozostała działalność	278	243	234	255	256	280	0,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Gmina Raszyn jest zróżnicowana wewnętrznie pod względem liczby nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych. W całej gminie liczba takich podmiotów zmniejszyła się o 9,3%. W wielu jednostkach niższego rzędu zmiany były bardziej widoczne, co może być oznaką nasycenia rynku podmiotami, bądź pogorszeniem się sytuacji ekonomicznej. Do takich jednostek zaliczyć należy Dawidy, Falenty, Laszczki, Falenty Nowe, Nowe Grocholice, Podolszyn Nowy, Sękocin Nowy, Puchaty, Raszyn, Rybie, Sękocin Stary i Wypędy. W tej ostatniej jednostce w 2015 roku nie zarejestrowano żadnego podmiotu gospodarczego, w pozostałych liczba nowych podmiotów zmniejszyła się w większym stopniu niż średnio w całej gminie, wyjątek stanowi Raszyn. Jednocześnie należy wskazać jednostki, w których w ostatnich latach powstawały nowe firmy, a ich liczba w okresie 2010-2015 wzrosła. Są to Dawidy Bankowe (wzrost o ponad 185%), Falenty Duże (83,3%), Janki (38,1%), Jaworowa (175%), Słomin (100%).

Tabela 44. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana %
Polska	402 005	346 087	358 367	365 487	357 351	359 973	-10,5
Województwo mazowieckie	66 405	57 402	60 786	65 439	64 131	68 431	3,1
Powiat przyski	2 267	1 914	1 887	2 044	2 014	2 088	-7,9
Raszyn	354	290	261	298	314	321	-9,3
Dawidy	4	2	6	5	3	3	-25,0
Dawidy Bankowe	7	8	9	14	15	20	185,7
Falenty Duże	6	1	3	5	0	11	83,3
Falenty	19	12	6	9	13	11	-42,1
Janki	21	14	23	19	29	29	38,1

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana %
Jaworowa	4	9	4	5	6	11	175,0
Laszczki	4	5	1	8	8	2	-50,0
Łady	2	4	1	3	3	2	0,0
Falenty Nowe	14	16	13	12	10	9	-35,7
Nowe Grocholice	20	18	13	14	10	12	-40,0
Podolszyn Nowy	7	1	0	7	6	6	-14,3
Sękocin Nowy	18	16	6	8	8	12	-33,3
Puchały	5	1	4	1	8	2	-60,0
Raszyn	133	108	114	126	129	131	-1,5
Rybie	74	62	46	50	52	52	-29,7
Słomin	2	2	3	5	3	4	100,0
Sękocin Stary	10	8	8	6	8	4	-60,0
Wypędy	4	3	1	1	3	0	-100,0

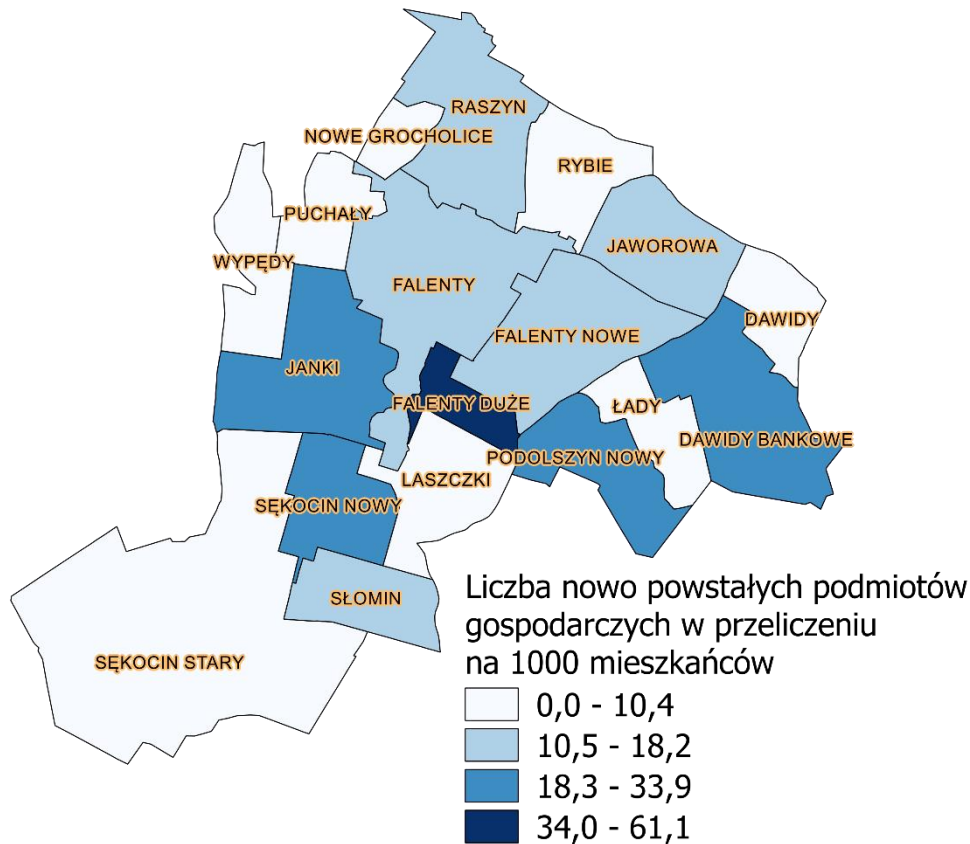
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Nowe podmioty gospodarcze w gminie Raszyn w 2015 roku powstały w dwóch sektorach gospodarki - drugim i trzecim, przy czym znaczną przewagę liczebną miały podmioty trzeciego sektora. Blisko połowa wszystkich podmiotów tego sektora zlokalizowana była w samym Raszynie (115 firm). Na drugim miejscu znalazły się Rybie (44 firmy), a na trzecim Janki (24 firmy). W Wypędach w 2015 roku nie powstała żadna nowa firma. Natomiast w Słominie, Sękocinie Starym, Puchałach, Falentach Nowych, Falentach, Falentach Dużych i Dawidach powstały firmy tylko w trzecim sektorze. Łącznie w całej gminie w 2015 roku powstało 41 firm związanych z budownictwem i przemysłem. Najwięcej takich podmiotów powstało na terenie Raszyna (16 firm) oraz Rybie (8 firm). Najmniejszą dynamiką w tym zakresie poza Wypędami, wykazały się Laszczki - w 2015 roku powstały tylko dwie firmy, po jednej w sektorze drugim i trzecim. Niewiele lepsza sytuacja panowała w Ładach i Puchałach, w których w tym samym czasie powstało po dwa podmioty gospodarcze.

Tabela 45. Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych w gminie Raszyn wg sektorów w 2015 roku

	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Pozostała działalność	Razem	Liczba podmiotów na 1000 mieszkańców
Raszyn	0	41	280	321	44,5
Dawidy	0	0	3	3	6,8
Dawidy Bankowe	0	4	16	20	24,9
Falenty Duże	0	0	11	11	61,1
Falenty	0	0	11	11	13,8
Janki	0	5	24	29	28,4
Jaworowa	0	2	9	11	14,3
Laszczki	0	1	1	2	5,7
Łady	0	0	2	2	8,2
Falenty Nowe	0	0	9	9	15,1
Nowe Grocholice	0	2	10	12	8,9
Podolszyn Nowy	0	1	5	6	22,5
Sękocin Nowy	0	2	10	12	33,9
Puchały	0	0	2	2	8,7
Raszyn	0	16	115	131	18,2
Rybie	0	8	44	52	10,4
Słomin	0	0	4	4	15,2
Sękocin Stary	0	0	4	4	6,8
Wypędy	0	0	0	0	0,0
Razem	0	82	560	642	31,1

Rysunek 10. Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

W 2015 roku w gminie Raszyn powstały 642 podmioty gospodarcze, czyli 31,1 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Tylko w trzech jednostkach aktywność gospodarcza w 2015 roku była większa niż średnio w całej gminie, a do najbardziej rozwijających się pod tym względem jednostek zaliczyć należy Falenty Duże (66,1), Raszyn (44,5) i Sękocin Nowy (33,9). W pozostałych jednostkach sytuacja była dużo gorsza. Na uwagę zasługuje niska aktywność gospodarcza następujących jednostek: Sękocin Stary, Puchały, Nowe Grocholice, Łady, Laszczki, Wypędy i Dawidy. W jednostkach tych w 2015 roku powstało mniej niż 10 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Zdecydowanie najgorsza sytuacja panowała w Wypędach, gdzie nie powstała żadna nowa firma, ale również w Laszczkach (5,7) czy Sękocinie Starym i Dawidach (po 6,8). Należy jednak pamiętać, że powstawanie nowych podmiotów gospodarczych może mieć związek zarówno z niską atrakcyjnością inwestycyjną terenów, ich słabą kondycją gospodarczą i niskim poziomem rentowności inwestycji, ale również z nasyceniem obszaru działalnością gospodarczą danego rodzaju.

O przedsiębiorczości mieszkańców świadczy uzyskany dochód z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Skarbowego 1630 osób prowadzących działalność gospodarczą, rozliczających się PIT-36 i PIT-36L

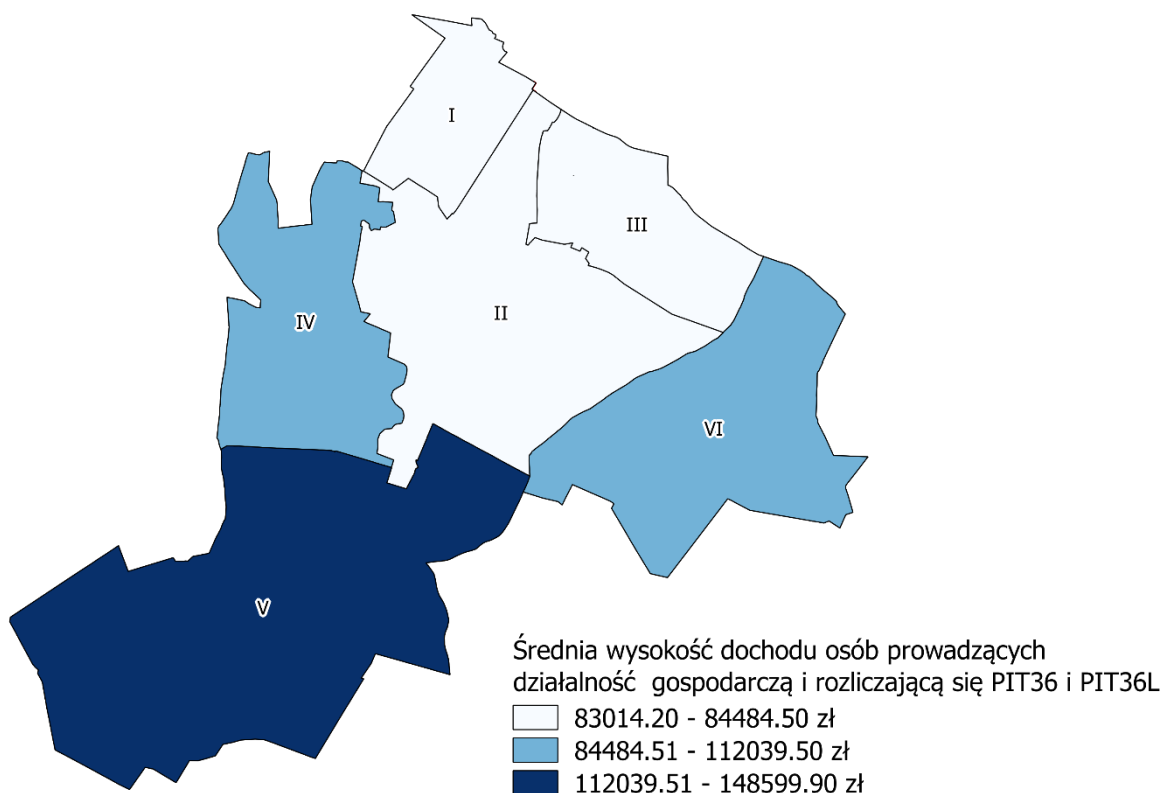
z terenu gminy wygenerowało 152 003 325,17 zł dochodu, średni dochód wyniósł natomiast 93 437,62 zł. Najniższym średnim dochodem odznaczały się Obszar I (83 014,24 zł), Obszar II (84 484,50 zł) oraz Obszar III (84 015,40 zł).

Tabela 46. Dochody podatników prowadzących działalność gospodarczą w 2015 r.

	Łączna wysokość dochodów osób prowadzących działalność gospodarczą w 2015 r. (PIT 36 i PIT 36L)	Łączna liczba osób prowadzących działalność gospodarczą rozliczająca się PIT 36 i PIT 36L w 2015 r.	Średnia wysokość dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą rozliczających się PIT 36 i PIT 36L w 2015 r.
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	31 711 439,47 zł	382	83 014,24 zł
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	33 117 924,46 zł	392	84 484,50 zł
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	34 866 392,89 zł	415	84 015,40 zł
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	16 037 854,92 zł	158	101 505,41 zł
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	19 763 782,07 zł	133	148 599,87 zł
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	16 805 931,37 zł	150	112 039,54 zł
Razem	152 03 325,17 zł	1630	93 437,62 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Skarbowego w Pruszkowie

Rysunek 11. Średnia wysokość dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą oraz rozliczających się PIT 36 i PIT 36L

W całej gminie Raszyn w 2015 roku funkcjonowały przeważnie spółki handlowe (1072 firmy), w tym 982 spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością, zlokalizowane było tylko jedno przedsiębiorstwo państwowe i 7 spółdzielni. Przedsiębiorstwo państwowe funkcjonowało w Sękocinie Starym, natomiast spółdzielnie znajdowały się po jednej na terenie jednostek Dawidy, Falenty oraz pięć w Raszynie. Blisko połowa spółek handlowych zlokalizowana była również w Raszynie, ale duże znaczenie miały również Janki (219 podmiotów). Raszyn stanowi główny ośrodek gminy, a Janki są miejscem koncentracji dużej liczby podmiotów ze względu na obecność parku handlowego. Podobny rozkład przestrzenny wykazały spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki cywilne.

Tabela 47. Podmioty gospodarcze wg form organizacji w 2015 w gminie Raszyn

Nazwa	Przedsiębiorstwa państwowe ogółem	Spółdzielnie	Spółki handlowe	Spółki handlowe akcyjne	Spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółki cywilne
Raszyn	1	7	1 072	8	982	432
Dawidy	0	1	7	0	5	7
Dawidy Bankowe	0	0	21	0	21	9
Falenty Duże	0	0	21	0	20	2
Falenty	0	1	39	0	38	8
Janki	0	0	219	3	199	55
Jaworowa	0	0	13	0	11	12
Laszczki	0	0	8	0	6	7
Łady	0	0	4	1	3	3
Falenty Nowe	0	0	24	0	20	7
Nowe Grocholice	0	0	2	0	2	9
Podolszyn Nowy	0	0	2	0	2	1
Sękocin Nowy	0	0	105	1	102	12
Puchały	0	0	18	0	16	4
Raszyn	0	5	459	2	432	223
Rybie	0	0	76	1	54	53
Słomin	0	0	2	0	2	1
Sękocin Stary	1	0	40	0	37	12
Wypędy	0	0	12	0	12	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

W strukturze wielkościowej podmiotów gospodarczych w gminie Raszyn w 2015 roku przeważały mikroprzedsiębiorstwa, czyli firmy zatrudniające nie więcej niż 9 osób. Łącznie funkcjonowało 4142 takich firm. Przedsiębiorstwa małe to firmy z minimalnie 10 i maksymalnie 49 pracownikami. W całej gminie funkcjonowało 157 takich podmiotów. Większe jednostki stanowiły wyraźnie mniejszość, ale warto podkreślić, że w gminie Raszyn funkcjonowało jedno przedsiębiorstwo o liczbie zatrudnionych większej niż 1000 osób (Janki) oraz 3 przedsiębiorstwa o liczbie zatrudnionych między 250 a 999 osób (Falenty, Puchały, Sękocin Stary). Dominującą pozycję w całej gminie pod względem liczby podmiotów gospodarczych miały Janki i Raszyn. Mniej niż 50 mikroprzedsiębiorstw funkcjonowało w Falentach Dużych, Ładach, Podolszynie Nowym, Słominie i Wypędach. W czterech jednostkach funkcjonują tylko mikroprzedsiębiorstwa (Falenty Duże, Laszczki, Podolszyn Nowy i Słomin). Natomiast w sześciu jednostkach zlokalizowane są tylko firmy, które zatrudniają nie więcej niż 49 osób (Dawidy Bankowe, Jaworowa, Łady, Falenty Nowe, Nowe Grocholice, Wypędy).

Tabela 48. Podmioty gospodarcze wg wielkości w gminie Raszyn w 2015 roku

Nazwa	0-9	10-49	50-249	250-999	1000 i więcej
Raszyn	4 142	157	18	3	1
Dawidy	54	5	1	0	0
Dawidy Bankowe	147	4	0	0	0
Falenty Duże	49	0	0	0	0
Falenty	127	5	0	1	0
Janki	400	31	6	0	1
Jaworowa	106	6	0	0	0
Laszczki	66	0	0	0	0
Łady	34	1	0	0	0
Falenty Nowe	133	7	0	0	0
Nowe Grocholice	146	2	0	0	0
Podolszyn Nowy	35	0	0	0	0
Sękocin Nowy	170	9	1	0	0
Puchały	50	2	0	1	0
Raszyn	1 734	56	7	0	0
Rybie	701	14	2	0	0
Słomin	38	0	0	0	0
Sękocin Stary	113	14	1	1	0
Wypędy	39	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

4.1 Najważniejsze cechy sytuacji gospodarczej w gminie Raszyn

- Zmniejszenie się liczby podmiotów gospodarczych;
- Zmniejszenie się liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców;
- Zmniejszenie się liczby podmiotów gospodarczych na 100 osób w wieku produkcyjnym;
- Zmniejszenie się liczby nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych, spadek ten był większy niż w powiecie przuskowskim i województwie mazowieckim;
- Wyraźny spadek zainteresowania zakładaniem nowych firm przemysłowych i budowlanych;
- Niewielki wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą;
- Obszar I i II to miejsca koncentracji osób prowadzących działalność gospodarczą, jednakże podmioty te charakteryzuje niski poziom średniego dochodu w stosunku do innych zlokalizowanych w pozostałych obszarach
- Przewaga spółek handlowych i mikroprzedsiębiorstw.

5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W centrum gminy znajdują się tereny o dużych walorach przyrodniczo-historycznych. Do istotnych terenów chronionych w gminie Raszyn zaliczyć należy Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu o łącznej powierzchni 1147,5 ha, czego 5,5 ha zajmują Źródlika w Laszczkach. Poza wymienionym obszarem na terenie gminy Raszyn występuje Rezerwat Stawy Raszyńskie o łącznej powierzchni 110 ha, na terenie którego występuje 130 gatunków ptaków wodnych i lądowych. Walory tego terenu były i są stałym obiektem zainteresowań wielu miłośników przyrody.

Największą powierzchnię w gminie Raszyn mają Sękocin Stary i Falenty, najmniejszą zaś Nowe Grocholice i Falenty Duże. Jeśli chodzi o podział na obszary analityczne, to największą powierzchnię mają obszary: V, obejmujący Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin i Laszczki oraz II, obejmujący Raszyn II i Falenty, a najmniejszą Obszar I (Raszyn I, Nowe Grocholice). Struktura użytkowania gruntów w gminie Raszyn charakteryzuje się przewagą gruntów wykorzystywanych rolniczo (63,4%). Najwięcej użytków rolnych znajduje się na Obszarze II. Na uwagę zwraca fakt dużej powierzchni gruntów leśnych znajdujących się w Obszarze V. W obrębie Obszaru II znajdują się stawy o dużej powierzchni. Jednocześnie są to jedyne grunty pod stawami na terenie gminy. Z kolei najwięcej gruntów zabudowanych i zurbanizowanych jest na Obszarze II, co może wskazywać na to, że są to tereny najbardziej rozwinięte z licznymi budynkami służącymi realizacji funkcji mieszkaniowej, usługowej, handlowej, przemysłowej i innym. Raszyn i Janki stanowią centrum społeczno-gospodarcze gminy. Obszary II i V dysponują dużą powierzchnią nieużytków, przy jednocześnie największej powierzchni wewnątrz gminy.

Tabela 49. Struktura użytkowania gruntów w gminie Raszyn w podziale na obszary w 2014 roku

Obszar	Użytki rolne [ha]	Grunty pod stawami	Grunty leśne [ha]	Grunty zadrzewione i zakrzewione [ha]	Grunty pod wodami [ha]	Grunty zabudowane i zurbanizowane [ha]	Nieżytki i tereny różne [ha]	Razem [ha]
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	75,66	0	0	0	0,475	128,37	4,4	208,905
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	758,27	106,42	0,3	9,42	2,925	171,63	38,56	1087,525
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	238,01	0	0	0,78	1,18	132,45	5,75	378,17
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	450,07	0	0,11	0	0	137,67	3,81	591,66
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	660,72	0	651,31	2,53	0,67	134,87	21,79	1471,89
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	668,01	0	0	1,57	11,23	65,96	11,45	758,22
Razem [ha]	2850,74	106,42	651,72	14,3	16,48	770,95	85,76	4496,37
Razem [%]	63,40%	2,37%	14,49%	0,32%	0,37%	17,15%	1,91%	100,00%

Źródło: opracowanie własne na podst. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Raszyn

Z uwagi na rolniczy charakter gminy, istotne w dla sytuacji przestrzenno-funkcjonalnej jest zestawienie klas użytków glebowych. W gminie Raszyn nie ma Cechą charakterystyczną gminy Raszyn bardzo mało jest gleb najlepszych klas, czyli gleb charakteryzujących się dużą zasobnością w składniki pokarmowe, łatwych do uprawy. Nie ma żadnych użytków klasy I, natomiast gleby klasy II występują na Obszarze VI na powierzchni 1,08 ha. Podobnie gleb klasy III najwięcej jest na Obszarze VI. Gleby IV klasy mają największą powierzchnię na terenie Obszaru V. Gleb złej jakości, należących do V i VI klasy, najwięcej jest w Obszarach III i II. Te dwie jednostki charakteryzują się najgorszą sytuacją pod względem klasy gruntów. Przeważająca część gleb w tych jednostkach to ziemie ubogie w substancje organiczne, na których uprawa rolna jest bardzo trudna lub niemożliwa. Są to na ogół ziemie kamieniste, piaszczyste, nadające się głównie do zalesienia.

Tabela 50. Zestawienie klas użytków glebowych z podziałem na miejscowości z 2010 roku

Obręb	Powierzchnia [ha]	Klasy użytków glebowych [ha]				
		II	III	IV	V	VI
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	254,57	0	4,99	78,2	36,93	4,85
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	936,48	0	72,07	401,5107	103,1171	11,55
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	377,86	0	4,95	134,96	90	20,36
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	592,79	0	101,92	360,43	30,98	5,45
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	916,17	0	48,27	444,2	161,212	8,97
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	757,74	1,08	180,55	423,31	66,26	4
RAZEM	3835,61	1,08	412,75	1842,6107	488,4991	55,18

Źródło: opracowanie własne na podst. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raszyn

5.1 Zasoby mieszkaniowe

Obok zmian gospodarczych o kondycji jednostki administracyjnej świadczy również sytuacja mieszkaniowa. Jednym z mierników jest liczba oddanych do użytku mieszkań. Z jednej strony jest to wyraz zainteresowania firm deweloperskich danym regionem, z drugiej zaś, jest to oznaka zapotrzebowania na miejsce zamieszkania. W gminie Raszyn obserwuje się zmniejszenie liczby mieszkań oddanych do użytku. W 2010 roku do użytku oddano 94 mieszkania, w 2015 roku ponad połowę mniej. Spadek wyniósł 56,4% i był znacznie wyższy niż w powiecie pruszkowskim (32,7%). Zmniejszenie się liczby oddawanych do użytku mieszkań może być efektem zmian społeczno-gospodarczych gminy, spadku zamożności społeczeństwa, spadku zainteresowania osiedlaniem się w tym miejscu lub nasyceniem rynku mieszkaniowego i brakiem konieczności budowy nowych obiektów o tej funkcji. Na tle kraju i województwa mazowieckiego sytuacja gminy Raszyn rysuje się jeszcze gorzej, zarówno w województwie, jak i w całym kraju w latach 2010-2015 notuje się wzrost liczby oddawanych mieszkań, odpowiednio o 0,9% i 8,7%.

Tabela 51. Mieszkania oddane do użytku w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana %
Polska	135 835	130 954	152 904	145 136	143 166	147 711	8,7
Województwo mazowieckie	28 961	25 114	30 554	29 233	30 670	29 227	0,9
Powiat pruszkowski	594	526	458	465	419	400	-32,7
Raszyn	94	66	50	85	47	41	-56,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Przeciętna powierzchnia mieszkania w gminie Raszyn w okresie 2010-2014 nieznacznie wzrosła z 111,7 m² do 113,9 m². Jednocześnie wzrosła średnia powierzchnia mieszkania przypadająca na jedną osobę. Zmiany demograficzne pociągnęły za sobą również zmianę liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Przy spadku liczby mieszkań nowo oddanych do użytku, liczba mieszkań na 1000 mieszkańców wzrosła z 325,1 do 328,7. Mieszkania zlokalizowane na terenie gminy Raszyn miały przeciętnie mniej niż 5 izb. Zmianie natomiast nie uległa liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie, w latach 2010-2015 wynosiła ona niewiele ponad 3 osoby.

Tabela 52. Zasoby mieszkaniowe w gminie Raszyn w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	111,7	112,2	112,6	113,4	113,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	36,3	36,5	36,8	37,2	37,4
Mieszkania na 1000 mieszkańców	325,1	325,5	326,9	328,1	328,7
Przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	4,77	4,78	4,78	4,80	4,81
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,08	3,07	3,06	3,05	3,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Obok liczby i wielkości mieszkań, w ocenie sytuacji mieszkaniowej istotne są dane dotyczące osób korzystających z poszczególnych instalacji - wodociągu, kanalizacji i gazu. W okresie 2010-2015 sytuacja w zakresie wodociągów i kanalizacji na terenie całego kraju uległa ciągłej poprawie. Wyjątek stanowi instalacja gazowa, z której korzystało niewiele ponad 52% mieszkańców w całym okresie. Gmina Raszyn na tle kraju w kwestii wodociągów wypada gorzej. W 2010 roku z sieci wodociągowej korzystało 74,2% mieszkańców gminy, w 2015 roku było to 75,4%, czyli niewiele więcej. W powiecie pruszkowskim wzrost udziału osób korzystających z sieci wodociągowej wyniósł 4,2 pkt. procentowego.

Z sieci kanalizacyjnej w 2010 roku w Polsce korzystało 62% mieszkańców. W gminie Raszyn odsetek ten był niższy i wyniósł 50,9%. Była to wartość także niższa niż w powiecie pruszkowskim i województwie mazowieckim. Do 2015 roku sytuacja uległa poprawie i największe zmiany zauważono w gminie Raszyn, gdzie prezentowany wskaźnik osiągnął wartość 68,8% i było to więcej niż w całym kraju i w województwie mazowieckim.

Ponad połowa mieszkańców Polski w latach 2010-2015 korzystała z instalacji gazowej. Nieznacznie większy odsetek mieszkańców korzystał z tej infrastruktury w województwie mazowieckim. Na tle kraju i województwa sytuacja gminy Raszyn była bardzo korzystna. W 2010 roku 94,9% mieszkańców korzystało z instalacji gazowej. Jednak wskaźnik ten nie zmienił się znacząco do 2015 roku.

Tabela 53. Osoby korzystające z instalacji (%) w latach 2010-2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Wodociąg	Polska	87,4	87,6	87,9	88,0	91,6
	Województwo mazowieckie	83,5	84,0	84,2	84,5	89,3
	Powiat przyszkowski	77,2	78,1	78,7	79,0	83,4
	Gmina Raszyn	74,2	75,7	76,1	75,1	75,4
Kanalizacja	Polska	62,0	63,5	64,3	65,1	68,7
	Województwo mazowieckie	61,5	63,1	63,7	64,7	66,7
	Powiat przyszkowski	66,7	68,0	69,1	70,4	77,1
	Gmina Raszyn	50,9	55,6	56,9	55,6	68,8
Gaz	Polska	52,5	52,5	52,4	52,4	52,2
	Województwo mazowieckie	54,6	54,5	53,5	53,7	53,6
	Powiat przyszkowski	86,4	86,5	84,1	84,9	85,1
	Gmina Raszyn	94,9	94,8	93,3	94,4	94,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

Pod względem liczby punktów poboru sieci wodnej i kanalizacyjnej w podziale na obszary analityczne najwięcej punktów poboru sieci każdego z rodzajów sieci jest na terenie Obszaru I. W każdym z obszarów liczba punktów poboru każdego rodzaju jest podobna, jednak przeważają punkty poboru sieci wodno - kanalizacyjnej. Najmniej punktów poboru każdego z rodzajów sieci jest na terenie Obszaru V.

Tabela 54. Punkty poboru - sieć wodno - kanalizacyjna, sieć wodna i sieć kanalizacyjna - stan na 18.08.2016

Obręb	Liczba punktów poboru - sieć wodno - kanalizacyjna	Liczba punktów poboru - sieć wodna	Liczba punktów poboru - sieć kanalizacyjna
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	2841	2780	2776
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	1790	1523	1572
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	1780	1688	1609
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	401	379	130
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	389	363	127
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	612	561	442

Źródło: opracowanie własne na danych Gminnego Przedsiębiorstwa Komunalnego EKO-RASZYN Sp. z o. o.

5.2 Zabytki

Tabela 55. Obiekty zabytkowe w gminie Raszyn (stan na 2010 rok)

Obiekt	Czas powstania	Lokalizacja	Nr obszaru	Funkcja	Sposób użytkowania	Własność	Stan	Uwagi, potrzeby
Kapliczka przydrożna	XVIII wiek	Raszyn	I	Sakralna	Kapliczka przydrożna	Samorządowa	Dobry	<ul style="list-style-type: none"> niewłaściwie przeprowadzona konserwacja zagrożenie wibracjami
Przedszkole, dawna szkoła	1899-1901	Raszyn	I	Szkolno- edukacyjna	Przedszkole publiczne	Samorządowa	Dobry	<ul style="list-style-type: none"> występują spękania tynków i zawilgocenia zatarto pierwotne, zabytkowe cechy dachu
Stajnia	1784-1790	Raszyn	I	Mieszkaniowa Magazynowa	Budynek mieszkalny i składzik	Samorządowa	Niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> brak bieżącej konserwacji niewłaściwy sposób użytkowania budynek częściowo nieużytkowany rekomendowana zmiana funkcji
Austeria	1784-1790	Raszyn	I	Mieszkaniowa	Budynek mieszkalny, wielorodzinny	Samorządowa	Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> brak bieżącej konserwacji niewłaściwy sposób użytkowania potrzeba generalnego remontu rekomendowana zmiana funkcji

Obiekt	Czas powstania	Lokalizacja	Nr obszaru	Funkcja	Sposób użytkowania	Własność	Stan	Uwagi, potrzeby
Wozownia	1784-1790	Raszyn	I	Magazynowa, Handlowa	Budynek magazynowo-sklepowy	Samorządowa	Niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • brak bieżącej konserwacji • niewłaściwy sposób użytkowania • budynek częściowo nieużytkowany • potrzeba generalnego remontu • rekomendowana ewentualna zmiana funkcji
Budynek dawnej karczmy	1784-1790	Raszyn	I			Samorządowa	Niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • brak bieżącej konserwacji • niewłaściwy sposób użytkowania • budynek częściowo nieużytkowany • potrzeba generalnego remontu • rekomendowana ewentualna zmiana funkcji
Figura Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej	1828	Raszyn	I	Sakralna	Kapliczka przydrożna	Samorządowa	Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • zagrożenie wibracjami
Kościół św. Szczepana i Anny	1645-1654	Raszyn	I	Sakralna	Kościół parafialny	Parafialna	Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • brak zagrożeń i zaleceń konserwatorskich
Plebania przy kościele św. Szczepana i Anny	1790	Raszyn	I	Mieszkaniowa	Plebania	Parafialna	Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • niewłaściwie przeprowadzone remonty doprowadziły do utraty części wartości zabytkowych • w przyszłości konieczne zachowanie historycznej bryły i odtworzenie stolarki

Obiekt	Czas powstania	Lokalizacja	Nr obszaru	Funkcja	Sposób użytkowania	Własność	Stan	Uwagi, potrzeby
Budynek mieszkalny	Lata 30. XX wieku	Raszyn	II	Mieszkaniowa	Dom	Prywatna	Dobry	<ul style="list-style-type: none"> niewłaściwie przeprowadzone remonty reklama zastania elewację budynku
Budynek mieszkalny	Lata 30. XX wieku	Raszyn	II	Mieszkaniowa	Dom	Prywatna	Dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> niewłaściwie przeprowadzone remonty konieczny remont elewacji i likwidacja reklamy
Cmentarz rzymskokatolicki	1700	Falenty	II	Sepulkralna	Cmentarz		Dobry	<ul style="list-style-type: none"> brak zaleceń konserwatorskich
Brama z kordegardą z zespołu pałacowo-parkowego	1852-1857	Falenty	II		Wjazd, stróżówka	Skarb Państwa	Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> brak zaleceń konserwatorskich
Pałac neorenesansowy	1782-1784	Falenty	II	Biurowa Konferencyjna	Siedziba uczelni	Skarb Państwa	Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> brak zaleceń konserwatorskich
Brama neogotycka z zespołu pałacowo-parkowego	1852	Falenty	II			Skarb Państwa	Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> brak bieżącej konserwacji zagrożenie dewastacją potrzebny kompleksowy remont i zabezpieczenie konstrukcji bramy
Oranżeria z zespołu pałacowo-parkowego	1852-1857	Falenty	II	Pustostan	Obiekt nieużytkowany	Skarb Państwa	Niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> brak bieżącej konserwacji zagrożenie dewastacją potrzebny kompleksowy remont
Neorenesansowa oficyna z zespołu pałacowo-parkowego	1852	Falenty	II	Biurowa	Biura	Skarb Państwa	Dobry	<ul style="list-style-type: none"> brak zaleceń konserwatorskich

Obiekt	Czas powstania	Lokalizacja	Nr obszaru	Funkcja	Sposób użytkowania	Własność	Stan	Uwagi, potrzeby
Oficyna z zespołu pałacowo-parkowego	1951	Falenty	II	Biurowa	Biura i sale wykładowe	Skarb Państwa	Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> niewłaściwie przeprowadzone remonty doprowadziły do utraty części wartości zabytkowych
Budynek mieszkalny z zespołu pałacowo-parkowego	Koniec XIX wieku	Falenty	II	Mieszkaniowa	Mieszkania	Skarb Państwa	Dobry	<ul style="list-style-type: none"> brak bieżącej konserwacji niewłaściwie przeprowadzony remont

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków, Gmina Raszyn

Na terenie gminy Raszyn znajduje się 19 obiektów zabytkowych. Wszystkie znajdują się na terenie Obszarów I i II. Są to obiekty o różnym charakterze i sposobie użytkowania. Najstarszy obiekt pochodzi z lat 1645-1654 i jest to kościół św. Szczepana i Anny w Raszynie. Najmłodszy wpisany do rejestru zabytków obiekt to oficyna z zespołu pałacowo-parkowego z 1951 roku. Ponad połowa obiektów zabytkowych gminy zlokalizowana jest w Raszynie (11 obiektów), pozostałe w Falentach. Obiekty zabytkowe pełnią obecnie funkcję mieszkaniową (6 obiektów), biurową (3 obiekty), sakralną (3 obiekty) oraz szkolno-edukacyjną i magazynowo-handlową. Jeden obiekt nie pełni żadnych funkcji i obecnie zaliczany jest do pustostanów. Jest to oranżeria z zespołu pałacowo-parkowego z połowy XIX wieku, obiekt jest własnością Skarbu Państwa. Na liście zabytków gminy Raszyn znajduje się również cmentarz rzymskokatolicki z 1700 roku w Falentach. Wszystkie obiekty zabytkowe w tej miejscowości (poza cmentarzem) należą do Skarbu Państwa. Obiekty w Raszynie mają różnych właścicieli - 7 obiektów znajduje się we władaniu władz samorządowych i po dwa obiekty stanowią własność parafialną lub prywatną. Te ostatnią reprezentują dwa budynki mieszkalne z lat 30. XX wieku.

Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych istotny jest stan obecny obiektów zabytkowych. W stanie bardzo dobrym i niewymagającym poprawy znajduje się pięć obiektów - dwa obiekty parafialne w Raszynie oraz trzy obiekty Skarbu Państwa w Falentach. Do tej ostatniej grupy należą brama z kordegardą z zespołu pałacowo-parkowego, pałac neorenesansowy, obecnie będący siedzibą uczelni oraz oficyna zespołu pałacowo-parkowego (z 1951 roku) o przeznaczeniu biurowym. Dobry stan zachowania i utrzymania prezentuje 7 obiektów - 4 w Raszynie i 3 w Falentach. W miejscowości Raszyn są to kapliczka przydrożna, budynek dawnej szkoły, obecnie siedziba przedszkola publicznego, figura przydrożna oraz budynek mieszkalny z lat 30. XX wieku. Stan dobry obiektów oznacza najczęściej zagrożenie wibracjami (w przypadku figury i kapliczki) oraz niewłaściwie przeprowadzone wcześniej remonty i konserwacje, bądź w przypadku budynku mieszkalnego - konieczność likwidacji reklamy zastaniającej elewację budynku. Na terenie Raszyna znajdują się dwa obiekty w stanie dostatecznym, jeden taki obiekt znajduje się w Falentach. W Raszynie jest to budynek mieszkalny z lat 30. XX wieku, który wymaga remontu elewacji oraz austeria z lat 1784-1790 obecnie pełniąca funkcję mieszkaniową, niewłaściwie użytkowana i wymagająca generalnego remontu. Rekomenduje się zmianę funkcji obiektu. W Falentach w stanie dostatecznym znajduje się neogotycka brama z zespołu parkowo-pałacowego, zagrożona dewastacją i wymagająca remontu oraz zabezpieczenia konstrukcji.

Największym problemem są obiekty zabytkowe znajdujące się w stanie niedostatecznym. W całej gminie są cztery takie obiekty (trzy w Raszynie i jeden w Falentach). Wszystkie obiekty w Raszynie pochodzą z lata 1784-1790 i są to stajnia, wozownia i budynek dawnej karczmy. Stajnia jest obecnie obiektem mieszkaniowym z towarzyszącą funkcją magazynową. Uznaje się, że obiekt jest niewłaściwie użytkowany, a jego część nie jest wykorzystana w żaden sposób. Rekomenduje się zmianę funkcji budynku w celu zachowania jego zabytkowego charakteru i zahamowania dalszej dewastacji. Wozownia jest obecnie obiektem magazynowo-

handlowym i podobnie jak stajnia - niewłaściwie użytkowanym, wymagającym generalnego remontu i zmiany funkcji.

Reasumując w najlepszym stanie znajdują się obiekty, które nie mają bezpośredniego przełożenia na jakość życia mieszkańców, budynek uczelni i obiekt biurowy nie są wykorzystywane przez mieszkańców gminy. W gorszym stanie i jednocześnie wymagające interwencji i prac konserwatorskich są obiekty mieszkaniowe czy magazynowo-handlowe, a te mają znacznie większe znaczenie dla mieszkańców. W odniesieniu do obiektów obecnie mieszkaniowych, w przypadku których rekomenduje się zmianę funkcji powstaje problem przeniesienia lokatorów i zaprojektowania korzystnej dla wszystkich i potrzebnej z punktu widzenia społecznego i gospodarczego nowej funkcji. Mocną stroną jest niewątpliwie dobry stan budynku, w którym znajduje się obecnie przedszkole publiczne oraz jednego z budynków mieszkalnych.

5.3 Przestrzenie publiczne

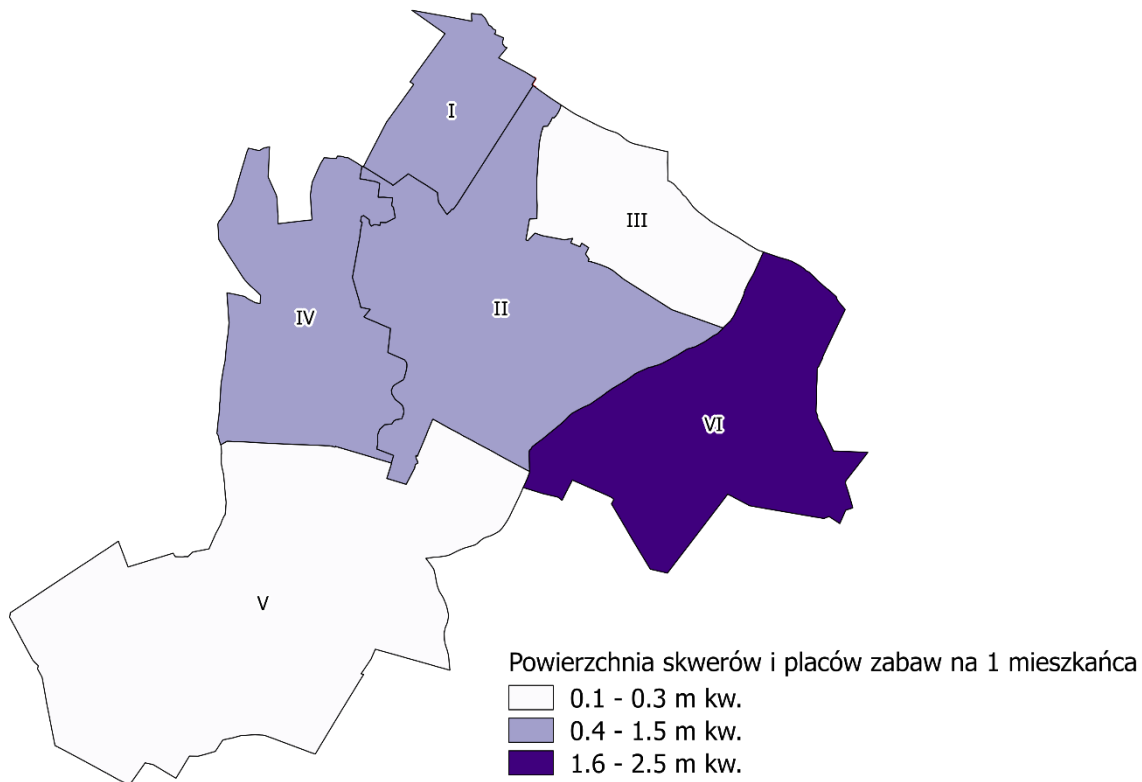
Za przestrzeń publiczną uznaje się każdą przestrzeń w gminie, która jest dostępna dla każdego mieszkańca, a korzystanie z niej związane jest z zaspokajaniem różnych potrzeb mieszkańców, w tym potrzebą kontaktów z innymi. Na terenie gminy Raszyn do przestrzeni publicznych zalicza się skwery i place zabaw, które łącznie zajmują powierzchnię 13539,86 m kw.

Tabela 56. Przestrzenie publiczne w gminie Raszyn w podziale na obszary analityczne

Obszar	Place zabaw i skwery w m kw.	Powierzchnia na 1 mieszkańca
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	2794,86	0,5
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	3460	0,7
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	306,66	0,1
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	2092,98	1,5
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	451	0,3
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	4 434,35	2,5
RAZEM	13539,85	0,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Raszyn

Rysunek 12. Powierzchnia skwerów i placów zabawa na 1 mieszkańca

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Raszyn

Skwery i place nie występują w każdym sołectwie czy osiedlu. Największa powierzchnia skwerów i placów zabaw znajduje się na terenie sołectwa Dawidy Bankowe (4000 m²). Dużymi zasobami przestrzeni publicznych na tle gminy dysponuje sołectwo Falenty (2800) oraz Puchały (2092,98). W pozostałych jednostkach skwery i place zabaw zajmują znacznie mniejszą powierzchnię. Najmniejsze zasoby znajdują się na terenie sołectwa Dawidy (434,35) i niewiele większe na terenie sołectwa Słomin (451).

Skwery i place zabaw są dostępne dla mieszkańców 9 jednostek. Największa powierzchnia tego rodzaju przestrzeni publicznej przypadająca na jednego mieszkańca znajduje się w Puchałach (9,1 m kw), a nieznacznie mniej w Dawidach Bankowych (5,0 m kw). W pozostałych jednostkach zasoby przestrzeni publicznych są znacznie ograniczone, w Falentach to tylko 1,8 m kw na jedną osobę, a w Słominie 1,7 m kw. Największa presja na takie tereny może występować w Raszynie i Jaworowej, gdzie mieszkańcom udostępniono po 0,4 (Raszyn I i Jaworowa) i 0,2 m kw (Raszyn II) skwerów i placów zabaw na jedną osobę.

W każdym z analizowanych obszarów znajdują się przestrzenie publiczne w postaci skwerów i placów zabaw. Najwięcej znajduje się na terenie Obszaru VI (4,4 ha). Jednocześnie jest to obszar o największej powierzchni skwerów i placów zabaw przypadających na jednego mieszkańca (2,5 m²). Najgorzej rysuje się sytuacja w

Obszarze V. Zarówno powierzchnia skwerów i placów zabaw podana bezwzględnie (451 m²), jak i przypadająca na jednego mieszkańca (0,3 m²) jest najmniejsza spośród wszystkich obszarów analitycznych.

5.4 Najważniejsze cechy sytuacji przestrzenno-technicznej w gminie Raszyn

- Występowanie głównie gleb klasy IV i V, brak gleb klasy I oraz znikome występowanie gleb II klasy bonitacyjnej
- Zmniejszenie się liczby mieszkań oddawanych do użytku;
- Wzrost średniej powierzchni mieszkania w gminie;
- Nie zwiększa się liczba osób korzystających z sieci wodociągowej i gazowej;
- Wzrost liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej.
- Niewielka powierzchnia placów zabaw i skwerów na jednego mieszkańca w Obszarze V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)
- Bardzo duże zróżnicowanie dostępności przestrzeni publicznych.

6. Sfera środowiskowa

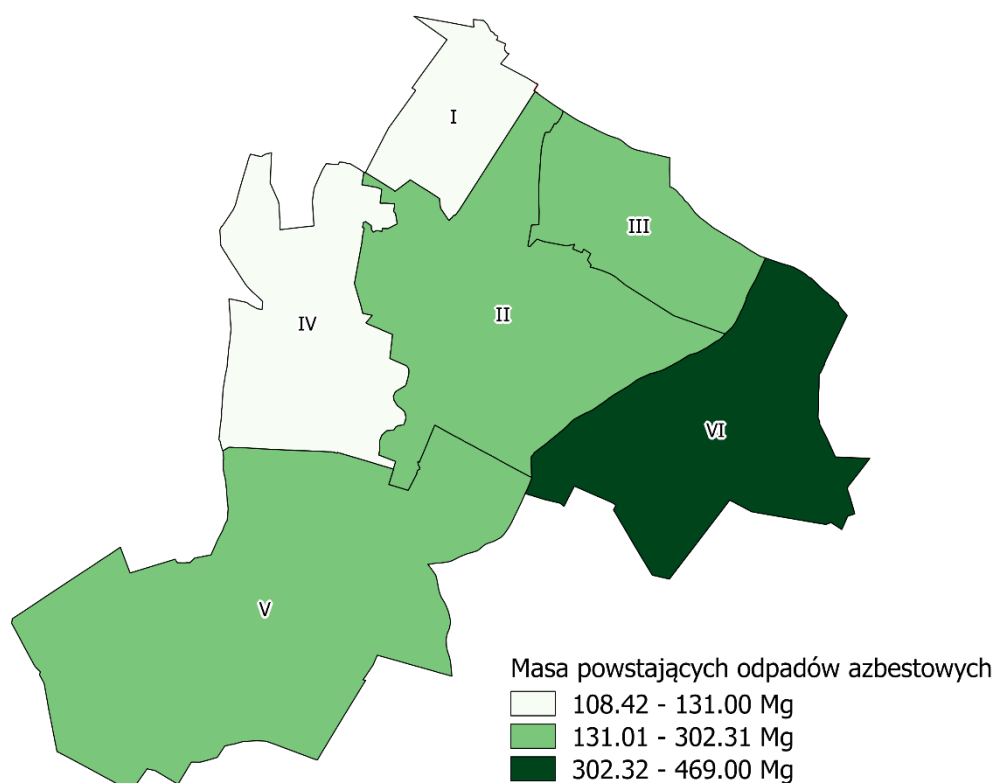
Stan środowiska opisuje liczba wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Raszyn w 2014 roku. Łączna powierzchnia wyrobów zawierających azbest wynosi 130 514,58 m², co odpowiada masie 1435,66 Mg. Największą powierzchnię wyrobów zawierających azbest obserwuje się w Obszarze VI. W tym samym obszarze sytuacja jest najbardziej negatywna także pod względem masy powstających odpadów azbestowych (469 Mg). Zagrożenie szkodliwością azbestu obecnie wiąże się z niewłaściwym składowaniem odpadów i wyrobów azbestowych. Wielkość zagrożenia zdrowia zależna jest od rodzaju azbestu, wielkości włókien i ich stężenia w powietrzu oraz czasu narażenia. Wśród negatywnych skutków wynikających ze szkodliwości azbestu można wskazać choroby układu oddechowego, np. pylica azbestowa, łagodne zmiany opłucnowe, a nawet nowotwór płuc. Należy pamiętać, że azbest zabezpieczony w sposób uniemożliwiający uwolnienie się włókien do powietrza nie stanowi żadnego zagrożenia dla zdrowia.

Tabela 57. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Raszyn w 2014 roku

Miejscowość	Powierzchnia zawierająca azbest (m ²)	Masa powstających odpadów azbestowych (Mg)
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	9 856,29	108,425
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	27 482,29	302,305
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	21 912	241
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	11 898	131
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	16 773	185
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	42 593	469
RAZEM	130 514,58	1 435,66

Źródło: Program usuwania wyrobów zawierających azbest

Rysunek 13. Masa istniejących odpadów azbestowych (Mg)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest

Gmina Raszyn nie jest podłączona do sieci ciepłowniczej. Wszystkie budynki powodują emisję jedynie na niskim poziomie.

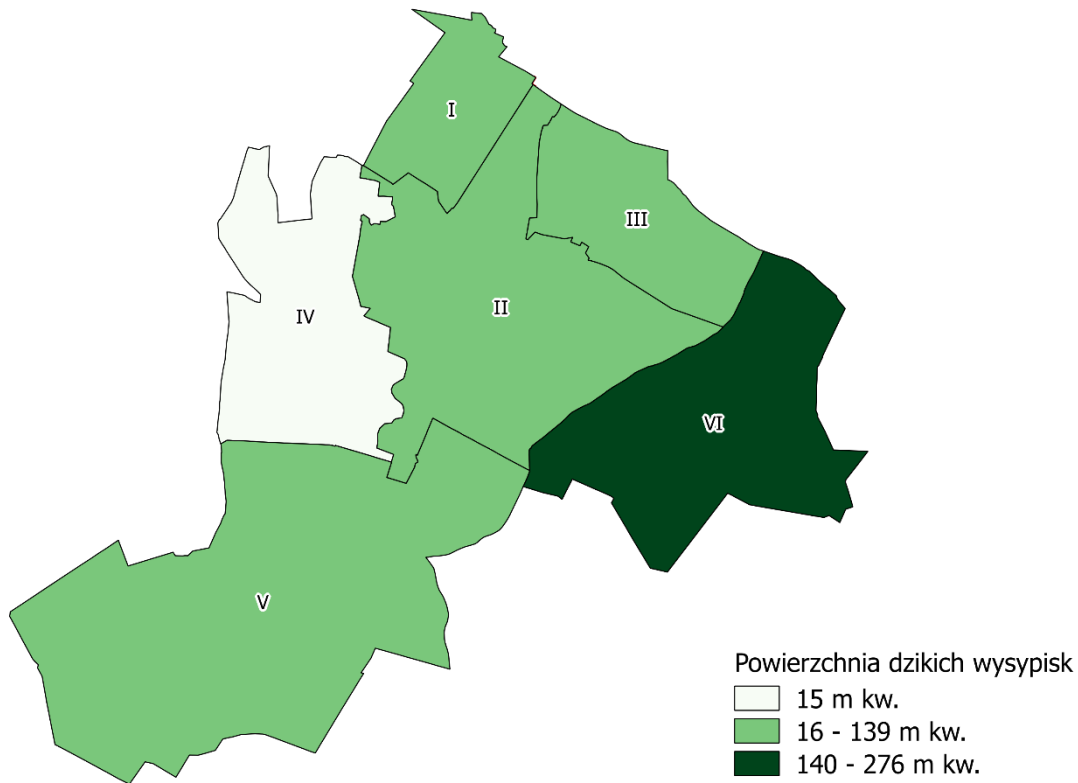
Na terenie gminy występują dzikie wysypiska śmieci, które powodują degradację zieleni oraz zanieczyszczenie środowiska (zwłaszcza gleby). Największa powierzchnia dzikich wysypisk występuje w Obszarze VI. Ponadto, duży problem z dzikimi wysypiskami występuje na Obszarach V, II i III. W przeliczeniu na powierzchnię jednostki największy problem występuje w Obszarze I oraz VI.

Tabela 58. Powierzchnia dzikich wysypisk w 2015 r. w gminie Raszyn

Obszar	Powierzchnia dzikich wysypisk w m ² w 2015 r.	Powierzchnia dzikich wysypisk w m kw. na 1 ha powierzchni
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	90	0,43
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	120	0,11
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	108	0,29
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	15	0,03
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	139	0,09
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	276	0,36
RAZEM	748	0,17

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

Rysunek 14. Powierzchnia dzikich wysypisk w 2015 r. w gminie Raszyn

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Raszyn

6.1 Najważniejsze cechy sytuacji środowiskowej w gminie Raszyn

- Występowanie na terenie gminy produktów azbestowych oraz odpadów azbestowych;
- Największe zagrożenie negatywnym oddziaływaniem azbestu występuje na terenie obszarów VI, II i III;
- W wyżej wymienionych obszarach występuje zarówno największe nagromadzenie produktów azbestowych, jak również największe nagromadzenie tego rodzaju odpadów;
- Największe powierzchniowo dzikie wysypiska śmieci występują w obszarach II, III i V.

7. Delimitacja obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Metodyka delimitacji obszarów

Powyzsza diagnoza pozwolila na przeprowadzenie analizy w oparciu o wystandaryzowane wskaźniki, a następnie wyliczenie wskaźnika syntetycznego dla przyjętych jednostek na poziomie poszczególnych sfer oraz dla wszystkich łącznie. Wystandaryzowanie wskaźników odbywalo się w oparciu o następujący wzór:

$$W_s = \frac{W_w - W_{\text{sr}}}{\sigma}$$

Gdzie:

- W_s - wskaźnik wystandaryzowany,
- W_w - wartość wskaźnika dla osiedla,
- W_{sr} - średnia arytmetyczna wskaźnika dla całego miasta,
- σ - odchylenie standardowe wskaźnika.

Wystandaryzowanie wskaźnika oznacza jego odchylenie od wartości dla gminy, która zawsze wynosi 0. Wartości wystandaryzowanych wskaźników mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne. Wskaźniki dodatnie wskazują, które jednostki funkcjonalno-przestrzenne są zdegradowane w poszczególnych zagadnieniach, wartości ujemne natomiast wskazują na korzystniejszą sytuację w poszczególnych jednostkach. Wskaźniki, których wyższe wartości świadczą o degradacji pozostają bez zmian, natomiast wskaźniki, których wartość im niższa tym wyższy poziom degradacji w celu wyrównania ich wartości zostały pomnożone przez (-)1.

Obszar zdegradowany

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji obszar zdegradowany to obszar gminy, na którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz występowania na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

W ramach sfery społecznej do analizy przyjęto następujące wskaźniki:

- Dynamika zmian ludności w latach 2011-2015 w %,
- Liczba osób korzystających z GOPS na 1000 mieszkańców,
- Liczba rodzin objętych świadczeniami GOPS w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- Średnia liczba świadczeń przypadająca na jedną osobę w rodzinie z nich korzystających,
- Wysokość świadczenia przypadająca na jedną rodzinę,
- Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców,

- Osoby bezrobotne z wykształceniem max gimnazjalnym na 1000 mieszkańców,
- Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców,
- Niebieskie karty na 1000 mieszkańców,
- Liczba uczestników zajęć CK na 1000 mieszkańców.

Na podstawie powyższej analizy należy stwierdzić, iż najbardziej zdegradowanym społecznie jest Obszar I, w skład, którego wchodzi Raszyn I oraz Nowe Grocholice. Na degradację społeczną wskazują wartości 6 wskaźników, a także ich łączna wartość na poziomie 2,74. Również Obszar II (Raszyn II + Falenty) można określić jako obszar zdegradowany. Na wskazanym obszarze 6 wystandaryzowanych wskaźników ma wartości gorsze niż gmina. Łączna wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 2,58.

Negatywną sytuację społeczną odnotowano również w Obszarze VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy) oraz Obszarze III (Rybie + Jaworowa). Jednakże wartości sumaryczne wskaźników oraz wartości pojedynczych wystandaryzowanych wskaźników są ponad dwukrotnie niższe niż w dwóch pierwszych obszarach i wynoszą odpowiednio 1,02 dla Obszaru III oraz 1,07 dla Obszaru VI.

Tabela 59. Wartości wskaźników wystandaryzowanych w sferze społecznej

	Dynamika zmian ludności w latach 2011-2015 w %	Liczba osób korzystających z GOPS na 1000 mieszkańców	Liczba rodzin objętych świadczeniami GOPS w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Średnia liczba świadczeń przypadająca na jedną osobę w rodzinie z nich korzystających	Wysokość świadczenia przypadająca na jedną rodzinę	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Osoby bezrobotne z wykształceniem max gimnazjalnym na 1000 mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Niebieskie karty na 1000 mieszkańców	Liczba uczestników zajęć CK na 1000 mieszkańców	Wskaźnik sumaryczny
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	0,93	1,07	0,84	0,44	-0,30	-0,22	0,09	-0,56	1,07	-0,61	2,74
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	0,64	0,94	1,16	0,36	-0,84	1,01	1,00	-0,37	-0,26	-1,06	2,58
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	0,58	0,59	0,67	-0,87	-1,04	1,13	0,84	-0,56	0,26	-0,59	1,02
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	0,32	-0,69	-0,88	-0,55	0,01	-1,54	-1,60	1,95	-1,10	-0,22	-4,30
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	-0,89	-1,36	-1,13	-1,01	1,70	0,14	-0,74	0,19	-1,10	1,09	-3,10
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	-1,58	-0,55	-0,67	1,61	0,47	-0,52	0,42	-0,65	1,14	1,39	1,07

Źródło: opracowanie własne

Analizując poszczególne wartości wskaźników wybranych obszarów można wskazać, iż obszar charakteryzujący się degradacją społeczną to Obszar I oraz Obszar II.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej uwzględniono wskaźnik dotyczący powierzchni skwerów w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Najmniej korzystnie wartość wskaźnika przedstawia się w Obszarze III (0,92), Obszarze V (0,70) oraz w Obszarze I (0,48) i Obszarze II (0,26).

Tabela 60. Wartości wskaźników wystandaryzowanych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

	Powierzchnia skwerów na 1 mieszkańca
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	0,48
Obszar I (Raszyn II + Falenty)	0,26
Obszar II (Rybie + Jaworowa)	0,92
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	-0,62
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	0,70
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	-1,73

Źródło: opracowanie własne

W sferze środowiskowej przyjęto dwa wskaźniki. Najbardziej zdegradowanym obszarem jest Obszar VI, dla którego wartość wskaźnika sumarycznego wyniosła 2,74. Dodatkowo degradacja ww. sferze występuje na Obszarze I (wartość wskaźnika 0,39).

Tabela 61. Wartości wskaźników wystandaryzowanych w sferze środowiskowej

	Powierzchnia dzikich wysypisk w m kw. na 1 ha powierzchni	Masa powstających odpadów azbestowych (Mg) na 1 mieszkańca	Wskaźnik sumaryczny
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	1,29	-0,91	0,39
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	-0,66	-0,41	-1,07
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	0,44	-0,66	-0,22
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	-1,15	-0,10	-1,25
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	-0,78	0,21	-0,58
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	0,87	1,87	2,74

Źródło: opracowanie własne

W sferze gospodarczej największa degradacja występuje na Obszarze I (wartość wskaźnika wynosi 0,75) oraz na Obszarach III (wartość wskaźnika 0,71) i Obszarze II (wartość wskaźnika 0,70).

Tabela 62. Wartości wskaźników wystandaryzowanych w sferze gospodarczej

	Średnia wysokość dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą rozliczających się PIT 36 i PIT 36L w 2015 r.
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	0,75
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	0,70
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	0,71
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	0,03

	Średnia wysokość dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą rozliczających się PIT 36 i PIT 36L w 2015 r.
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	-1,81
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	-0,38

Źródło: opracowanie własne

Mając na uwadze, iż kluczowa w wyznaczaniu obszaru zdegradowanego jest negatywna koncentracja zjawisk społecznych, a w następnej kolejności dodatkowo w jednej z 4 sfer, jako obszar zdegradowany wskazuje się Obszar I oraz Obszar II.

Tabela 63. Zestawienie wskaźników sumarycznych dla analizowanych sfer

	Sfera społeczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	Sfera środowiskowa	Sfera gospodarcza	Wskaźnik sumaryczny
Obszar I (Raszyn I + Nowe Grocholice)	2,74	0,48	0,39	0,75	4,36
Obszar II (Raszyn II + Falenty)	2,58	0,26	-1,07	0,70	2,46
Obszar III (Rybie + Jaworowa)	1,02	0,92	-0,22	0,71	2,43
Obszar IV (Wypędy, Puchały, Janki)	-4,30	-0,62	-1,25	0,03	-6,15
Obszar V (Sękocin Stary, Sękocin Nowy, Sękocin Las, Słomin, Laszczki)	-3,10	0,70	-0,58	-1,81	-4,79
Obszar VI (Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady, Podolszyn Nowy)	1,07	-1,73	2,74	-0,38	1,70

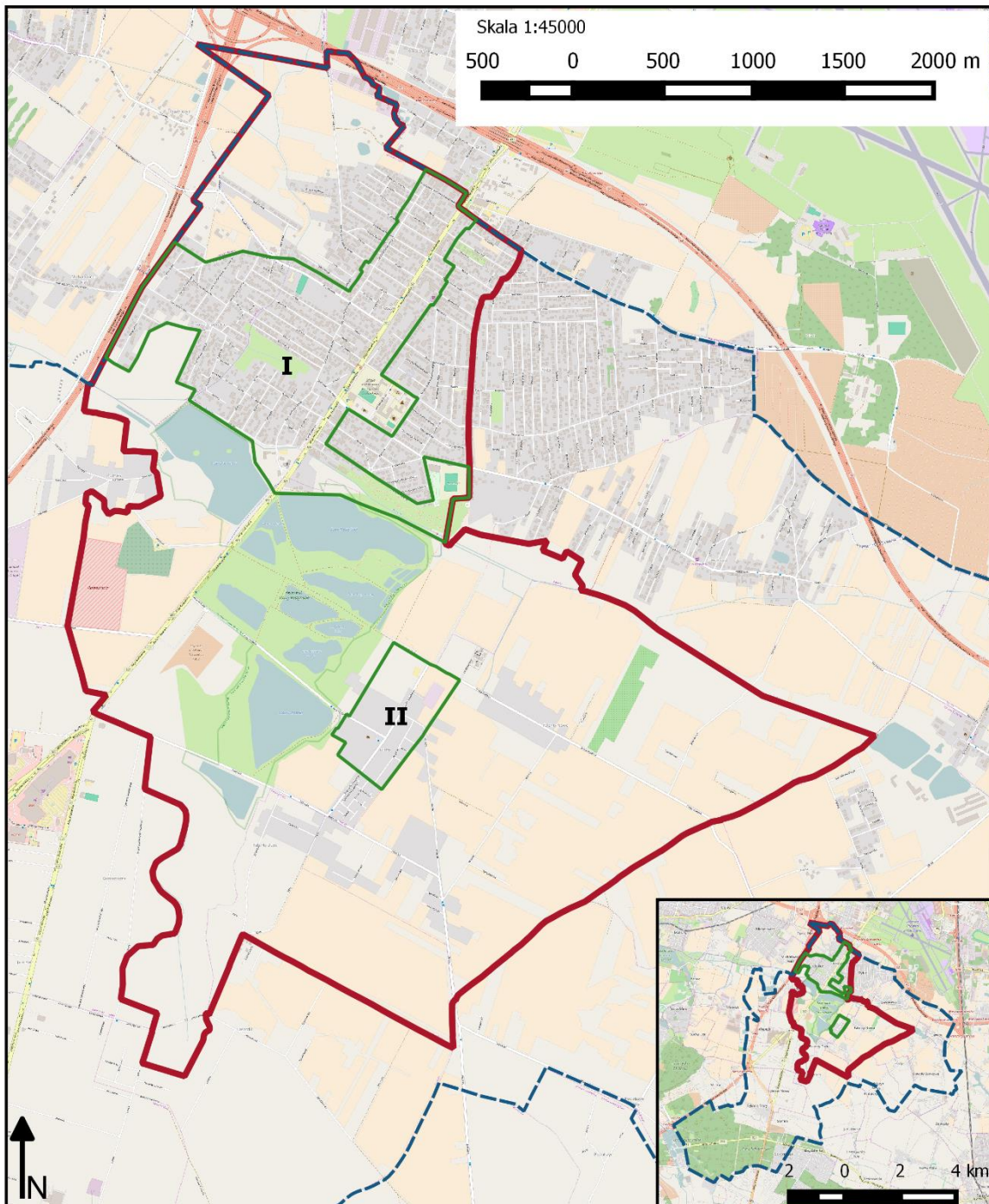
Źródło: opracowanie własne

Jednocześnie oprócz analizy wskaźników ważnym elementem w procesie wyznaczania obszaru rewitalizacji są przeprowadzone badania ilościowe oraz jakościowe wśród mieszkańców.

W trakcie badań ankietowych mieszkańcy w sposób intuicyjny traktowali Aleję Krakowską jako jedną, spójną całość, bez rozróżnienia części należącej do jednostki Raszyn I czy Raszyn II. Według ankietowanych to właśnie tam następuje koncentracja negatywnych zjawisk w każdej ze sfer, tj. w społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Analogiczne scalenie nastąpiło również w trakcie spotkania diagnostycznego z mieszkańcami miasta, na którym mieszkańcy identyfikowali kluczowe problemy wraz z ich umiejscowieniem w przestrzeni. Wskazano, iż Aleja Krakowska jest swoistym centrum oraz stanowi główną oś komunikacyjną.

Rysunek 15. Obszar zdegradowany i rewitalizacji

mapa podkładowa: openstreetmap.org

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Raszyn

Granica gminy Raszyn Obszar zdegradowany Obszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (art. 10 ust. 1) obszar rewitalizacji to obszar gminy obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako Obszar rewitalizacji. Decyzją władz samorządowych, w granicach obszaru zdegradowanego został wytyczony obszar rewitalizacji składający się z dwóch Podobszarów.

Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na Podobszary, w tym Podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Na podstawie powyższej analizy wskaźnikowej wynika, iż najpilniejszych działań rewitalizacyjnych wymaga Obszar I i Obszar II.

Jednakże wyznaczony obszar zdegradowany w znacznym stopniu przekracza ustalone przez Ministerstwo Rozwoju ograniczenie dotyczące przede wszystkim liczby osób go zamieszkujących (ponad 49%), dlatego też niezbędne było jego zawężenie do miejsc, które charakteryzują się nawarstwieniem negatywnych problemów społecznych. Jednocześnie wyznaczając obszar należy mieć również na uwadze Istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Dlatego mając na uwadze powyższe przesłanki wskazany obszar do rewitalizacji znajduje się w granicach miejscowości Raszyn, Nowe Grocholice oraz Falenty zamieszkuje 5379 osób, w skali ogółu mieszkańców gminy jest to 26,04%. Obszar do rewitalizacji zajmuje 2,04 km², co w daje 4,66% w skali całej gminy. W granicach obszaru znajdują się najbardziej zurbanizowane części gminy.

Wyznaczony obszar został podzielony na dwa Podobszary:

- w Podobszar I wchodzi następujące ulice z sołectw Nowe Grocholice, Raszyn I oraz Raszyn II:
 - Pruszkowska, Sikorskiego, Trakt Grocholicki, Popularna, Księżycowa, Robotnicza, Błotna, Stawowa, Moniuszki, Partyzantów, Dzika, Kopernika, Ciasna, Własna, Jesienna, Dolna, Waryńskiego, Wiejska, Sienkiewicza, Wiosenna, Łączna, Kościelna, Ogrodowa, Zacisze, Wąska, Poprzeczna, Słoneczna, Unii Europejskiej, Prosta, Poniatowskiego, Żeromskiego, Słowikowskiego, Reymonta, Wolska, Mokra, Szkolna, Graniczna, Pruszkowska, Zielona, Aleja Krakowska, Na Skraju, Wysoka, Jeziorna, Finałowa, Lipowa, Projektowana, Matejki, Łąkowa, Polna, Wybickiego, Jesienna, Grocholicka, Krótka, Wodna, Niska, Mickiewicza, Dobra, Gałczyńskiego, Godebskiego, Broniewskiego, Chopina, Bliska, Sasanki, Dolna, Brzozowa, Sokolnickiego, Pastelowa, Młynarska, Wschodnia, Kościuszki, Sportowa,
- w Podobszar II wchodzi następujące ulice z sołectwa Falenty:
 - Azalii, Wrzosowa, Opackiego, Magnolii, Kaczeńcowa, aleja Hrabka.

Podobszar I obejmuje część miejscowości Raszyn I, Raszyn II oraz Nowe Grocholice, natomiast Podobszar II obejmuje zurbanizowaną część wsi Falenty. Na wskazanym obszarze występuje nawarstwienie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz przestrzenno-funkcjonalnych. Wyznaczony obszar charakteryzuje się nawarstwieniem negatywnych zjawisk społecznych, występuje tam wyższy poziom zubożenia części społeczeństwa, a także duże dysproporcje w poziomie dochodów, bezrobocie, a także ujemne saldo migracji. Budynki mieszkalne są starsze niż w pozostałych częściach gminy oraz poziom dochodów podmiotów gospodarczych z tego obszaru jest niższy niż w innych częściach gminy. Falenty były częścią Państwowych Gospodarstw Rolnych (PGR), wchodząc w skład zespołu PGR Wilanów (1949-1954). W kolejnych latach został utworzony Ośrodek Szkolenia Rolniczego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie, który był wspierany przez gospodarstwo falenckie (1954-1964). Z dniem 1 lipca 1964 roku Ośrodek Szkolenia Rolniczego Falenty wraz z pałacem i przynależnym gospodarstwem rolnym został przekazany Instytutowi Melioracji i Użytków Zielonych (IMUZ). Z gospodarstwa rolnego Falenty utworzono Rolniczy Zakład Badawczy, podległy Instytutowi Melioracji i Użytków Zielonych. W 1968 roku utworzono Zakład Doświadczalny Melioracji i Użytków Zielonych, który był samodzielną placówką badawczą, prowadzącą prace z zakresu gospodarowania użytkami zielonymi. Obecnie wszystkie tereny i budynki należące niegdyś do Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych są zarządzane przez Instytut Technologiczno-Przyrodniczy, który z dniem 1 stycznia 2010 roku powstał w wyniku połączenia Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych oraz Instytutu Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa (IBMER).

Na wybranym obszarze Falent znajdują się bloki mieszkalne należące do Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego. Mieszkańcy bloków to głównie dawni pracownicy Instytutu. Ze względu na dynamicznie zmieniającą się sytuację, osoby te z biegiem czasu coraz bardziej popadali w marazm i poczucie bezradności, na skutek braku perspektyw rozwoju i poprawy sytuacji materialnej. Jest to obszar zurbanizowany, na którym w większości zamieszkują osoby w wieku produkcyjnym, o niższym statusie majątkowym, niskim poziomie aktywności mieszkańców, wysokim bezrobociu (najwięcej osób z wykształceniem zawodowym oraz podstawowym), korzystające w dużej mierze zasiłków pomocy społecznej.

Dodatkowym argumentem jest to, iż na wskazanym obszarze na skutek intensywnego rozwoju Warszawy w okresie PRL napływała ludność z całej Polski. Przyczyną tego zjawiska było rozporządzenie, wedle którego zameldowanie w stolicy mogły uzyskać jedynie „osoby niezbędne ze względu na interes publiczny”. Dlatego też Raszyn stał się miejscem gdzie meldowała się ludność pracująca w Warszawie. Spowodowało to powstanie „mieszanki kulturowej”, która utrzymuje się po dziś dzień.

Dlatego też mając na uwadze skalę oraz charakter potrzeb rewitalizacyjnych, a także dostępność zasobów, potencjał i zdolność do lokalizacji społecznych działań

rewitalizacyjnych obszar rewitalizacji został wskazany w granicach zobrazowanych na rysunku nr 15.

Podjęcie odpowiednich działań na wskazanym obszarze rewitalizacji przyczyni się do poprawy jakości życia, zahamowania zjawisk negatywnych w sferze społecznej oraz ożywienia życia gospodarczego (w tym wzrostu dochodów osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą). Uporządkowanie sytuacji przestrzennej, a tym samym wprowadzenie ładu przestrzennego pozwoli powstrzymać zjawisko degradacji przestrzennej i środowiskowej, w tym w odniesieniu do obiektów dziedzictwa kulturowego rewitalizowanego obszaru, a także przyczyni się do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej i poprawy wizerunku gminy, zarówno wśród jej mieszkańców, jak i osób z zewnątrz. Podkreślić należy fakt, że gmina Raszyn w osi Al. Krakowskiej stanowi główny punkt styczności ze stolicą osób przyjeżdżających do Raszyna, jak i przejeżdżających przez gminę i jest jednocześnie przestrzenią najbardziej znaną i kojarzoną z gminą.

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Raszyn w latach 2010-2015	8
Tabela 2. Liczba ludności gminy Raszyn w poszczególnych sołectwach i osiedlach w latach 2011-2015	8
Tabela 3. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2010-2015	9
Tabela 4. Ludność w podziale na grupy wieku (%) na tle wojewódzkim i krajowym w latach 2010-2015	10
Tabela 5. Ludność w podziale na grupy wieku w gminie Raszyn w 2016 roku	10
Tabela 6. Wskaźniki obciążenia demograficznego gminy Raszyn w latach 2010-2014.....	11
Tabela 7. Przyrost naturalny na 1000 ludności	11
Tabela 8. Saldo migracji krajowych w latach 2010-2014	11
Tabela 9. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2010-2014	12
Tabela 10. Osoby korzystające z pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2015 roku według miejscowości.....	12
Tabela 11. Charakterystyka rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w 2015 roku z uwzględnieniem liczby i wysokości świadczeń	13
Tabela 12. Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w gminie Raszyn w latach 2010-2014.....	14
Tabela 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej wg powodów w latach 2013-2014.....	15
Tabela 14. Mieszkania komunalne i liczba wniosków mieszkaniowych w gminie Raszyn w latach 2013-2014	15
Tabela 15. Wielkość pomocy w zakresie dożywiania w gminie Raszyn w 2015 roku	15
Tabela 16. Świadczenia rodzinne w gminie Raszyn w latach 2010-2014.....	16
Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych w tys. zł w gminie Raszyn w latach 2010-2014	16
Tabela 18. Stopa bezrobocia w latach 2010-2014	17
Tabela 19. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2015	17
Tabela 20. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w gminie Raszyn w latach 2010-2015 w procentach	18
Tabela 21. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w latach 2010-2015	18
Tabela 22. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg płci w gminie Raszyn w latach 2010-2015	18
Tabela 23. Struktura bezrobocia w gminie Raszyn w 2015 roku.....	20
Tabela 24. Struktura wykształcenia bezrobotnych w gminie Raszyn w 2015 roku	22
Tabela 25. Stan organizacji przedszkoli publicznych w roku szkolnym 2014/2015	23
Tabela 26. Stan organizacji przedszkoli niepublicznych oraz niepublicznych punktów przedszkolnych w roku szkolnym 2014/2015	23
Tabela 27. Liczba szkół podstawowych i uczniów w szkołach podstawowych w latach 2010-2015 ...	25
Tabela 28. Liczba gimnazjów i uczniów w gimnazjach w latach 2010-2015	25
Tabela 29. Liczba dzieci w szkołach w Raszynie w roku szkolnym 2014/2015.....	26
Tabela 30. Wyniki sprawdzianu w 2015 r. na zakończenie nauki w szkole podstawowej na tle wyników w powiecie pruszkowskim i województwie mazowieckim (średni wynik % szkoły)	26
Tabela 31. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2015 roku na zakończenie nauki w gimnazjum na tle wyników w powiecie pruszkowskim i województwie mazowieckim (średni wynik % szkoły)	27
Tabela 32. Liczba uczestników biorących udział w zajęciach stałych organizowanych przez Centrum Kultury Raszyn w podziale na obszary	28
Tabela 33. Liczba uczniów niepromowanych w szkołach podstawowych i w gimnazjum w gminie Raszyn w roku szkolnym 2014/15	29
Tabela 34. Działalność edukacyjna Biblioteki Publicznej - stan na 31.12.2015 r.	30

Tabela 35. Liczba aktywnych użytkowników bibliotek w gminie Raszyn w 2016 roku wg obszarów analizy	31
Tabela 36. Statystyki zdarzeń na terenie gminy Raszyn w 2015 roku	34
Tabela 37. Liczba przestępstw w gminie Raszyn w 2015 roku w poszczególnych sołectwach i osiedlach	36
Tabela 38. Procedury „Niebieskiej karty” w gminie Raszyn w latach 2010-2015	37
Tabela 39. Frekwencja wyborcza w latach 2014-2015	39
Tabela 40. Frekwencja w wyborach samorządowych w gminie Raszyn w 2014 roku	39
Tabela 41. Podmioty gospodarcze w gminie Raszyn w latach 2010-2015.....	41
Tabela 42. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w latach 2010-2015..	42
Tabela 43. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wg sektorów w gminie Raszyn w latach 2010-2015	42
Tabela 44. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2010-2015	42
Tabela 45. Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych w gminie Raszyn wg sektorów w 2015 roku	43
Tabela 46. Dochody podatników prowadzących działalność gospodarczą w 2015 r.	45
Tabela 47. Podmioty gospodarcze wg form organizacji w 2015 w gminie Raszyn.....	46
Tabela 48. Podmioty gospodarcze wg wielkości w gminie Raszyn w 2015 roku	47
Tabela 49. Struktura użytkowania gruntów w gminie Raszyn w podziale na obszary w 2014 roku ...	49
Tabela 50. Zestawienie klas użytków glebowych z podziałem na miejscowości z 2010 roku	50
Tabela 51. Mieszkania oddane do użytku w latach 2010-2015.....	51
Tabela 52. Zasoby mieszkaniowe w gminie Raszyn w latach 2010-2014	51
Tabela 53. Osoby korzystające z instalacji (%) w latach 2010-2014	52
Tabela 54. Punkty poboru - sieć wodno - kanalizacyjna, sieć wodna i sieć kanalizacyjna - stan na 18.08.2016	52
Tabela 55. Obiekty zabytkowe w gminie Raszyn (stan na 2010 rok)	53
Tabela 56. Przestrzenie publiczne w gminie Raszyn w podziale na obszary analityczne	58
Tabela 57. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Raszyn w 2014 roku ..	61
Tabela 58. Powierzchnia dzikich wysypisk w 2015 r. w gminie Raszyn	62
Tabela 59. Wartości wskaźników wystandaryzowanych w sferze społecznej	66
Tabela 60. Wartości wskaźników wystandaryzowanych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	67
Tabela 61. Wartości wskaźników wystandaryzowanych w sferze środowiskowej	67
Tabela 62. Wartości wskaźników wystandaryzowanych w sferze gospodarczej	67
Tabela 63. Zestawienie wskaźników sumarycznych dla analizowanych sfer	68

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy	4
Rysunek 2. Podział gminy Raszyn na sołectwa i osiedla	6
Rysunek 3. Jednostki funkcjonalno-przestrzenne poddane analizie	7
Rysunek 4. Dynamika zmian ludności w latach 2011-2015	9
Rysunek 5. Liczba rodzin objętych świadczeniami GOPS na 1000 mieszkańców	14
Rysunek 6. Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	21
Rysunek 7. Liczba uczestników zajęć stałych organizowanych przez Centrum Kultury w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	29
Rysunek 8. Liczba aktywnych użytkowników bibliotek w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	32
Rysunek 9. Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	36
Rysunek 10. Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	44
Rysunek 11. Średnia wysokość dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą oraz rozliczających się PIT 36 i PIT 36L	45
Rysunek 12. Powierzchnia skwerów i placów zabawa na 1 mieszkańca	59
Rysunek 13. Masa istniejących odpadów azbestowych (Mg)	62
Rysunek 14. Powierzchnia dzikich wysypisk w 2015 r. w gminie Raszyn	63
Rysunek 15. Obszar zdegradowany i rewitalizacji	69